

MESYUARAT PERTAMA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
2021

HARI ISNIN : 4 OKTOBER 2021

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB IR. TS HAJI KHAIRIL NIZAM BIN
KHIRUDIN
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Ir.Ts Haji Khairil Nizam bin Khirudin minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah persediaan Kementerian untuk melaksanakan Undi-18 sekali gus pendaftaran pengundi secara automatik di dalam PRU15.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Sebelum saya meneruskan jawapan, izinkan saya untuk menjawab soalan ini bersekali dengan empat (4) soalan lain kerana ianya menyentuh perkara yang sama iaitu:

BIL	YB Senator	Tarikh	No Soalan
1	TUAN HAJI AHMAD BIN YAHYA	4 Oktober	47
2	TAN SRI DATO' SERI MOHD RADZI BIN TAN SRI SHEIKH AHMAD	6 Oktober	37
3	DATUK TEO ENG TEE @ TEO KOK CHEE	13 Oktober	39
4	TUAN BALASUBRAMANIAM A/L NACHIAPPAN	18 Oktober	5

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) sedang dalam persiapan untuk melaksanakan pindaan Perkara 119 Perlembagaan Persekutuan iaitu berhubung umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik sebagaimana yang diluluskan oleh Parlimen pada Mesyuarat Kedua Penggal Kedua Parlimen Keempat Belas seperti berikut:

NO SOALAN: 1

Dewan Rakyat	16 Julai 2019
Dewan Negara	25 Julai 2019

Persiapan yang sedang dilaksanakan oleh SPR bagi pelaksanaan umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik adalah meliputi:

- i. pindaan kepada Peraturan-Peraturan Pilihan Raya (Pendaftaran Pemilih) 2002 dan undang-undang lain yang berkaitan;
- ii. penyediaan *standard operating procedures* (SOP); dan
- iii. penyediaan sistem serta infrastruktur.

Di samping itu, SPR juga telah mengenal pasti beberapa tindakan yang perlu dilaksanakan sebelum pelaksanaan umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik seperti berikut:

- i. membuat semakan di lapangan yang melibatkan bakal pengundi berumur 90 tahun dan ke atas;
- ii. semakan di lapangan ke atas alamat untuk memastikan penentuan bahagian pilihan raya yang tepat;
- iii. sesi libat urus dengan semua pihak-pihak yang berkepentingan;
- iv. program pendidikan pengundi kepada bakal pemilih; dan
- v. menyemak keperluan logistik bagi persediaan menghadapi Pilihan Raya Umum Ke-15 yang akan datang.

SPR menjangkakan semua persiapan yang sedang diambil tindakan termasuklah menangani isu-isu yang berkaitan ini akan dapat diselesaikan dan seterusnya melaksanakan umur kelayakan pengundi 18

NO SOALAN: 1

tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik selewat-lewatnya pada September 2022.

Namun demikian, keputusan semakan kehakiman isu Undi 18 di Mahkamah Tinggi Kuching telah memerintahkan supaya umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik dilaksanakan selewat-lewatnya pada 31 Disember 2021.

Justeru, walaupun dengan kekangan dan kekurangan, **SPR komited untuk memastikan umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik dilaksanakan berdasarkan kepada keputusan mahkamah.**

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN HAJI AHMAD BIN YAHAYA
TARIKH : 4 OKTOBER 2021**

Tuan Haji Ahmad bin Yahya minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah perkembangan terkini persediaan yang telah dan akan dibuat oleh Kerajaan terhadap Undi 18 tahun yang telah diluluskan dalam persidangan sesi yang lepas.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) sedang dalam persiapan untuk melaksanakan pindaan Perkara 119 Perlembagaan Persekutuan iaitu berhubung umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik sebagaimana yang diluluskan oleh Parlimen pada Mesyuarat Kedua Penggal Kedua Parlimen Keempat Belas.

Persiapan yang sedang dilaksanakan oleh SPR bagi pelaksanaan umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik adalah meliputi:

- i. pindaan kepada Peraturan-Peraturan Pilihan Raya (Pendaftaran Pemilih) 2002 dan undang-undang lain yang berkaitan;
- ii. penyediaan *standard operating procedures* (SOP); dan
- iii. penyediaan sistem serta infrastruktur.

Di samping itu, SPR juga telah mengenal pasti beberapa tindakan yang perlu dilaksanakan sebelum pelaksanaan umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik seperti berikut:

- i. membuat semakan di lapangan yang melibatkan bakal pengundi berumur 90 tahun dan ke atas;
- ii. semakan di lapangan ke atas alamat untuk memastikan penentuan bahagian pilihan raya yang tepat;
- iii. sesi libat urus dengan semua pihak-pihak yang berkepentingan;

- iv. program pendidikan pengundi kepada bakal pemilih; dan
- v. menyemak keperluan logistik bagi persediaan menghadapi Pilihan Raya Umum Ke-15 yang akan datang.

SPR menjangkakan semua persiapan yang sedang diambil tindakan termasuklah menangani isu-isu yang berkaitan ini akan dapat diselesaikan dan seterusnya melaksanakan umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik selewat-lewatnya pada September 2022.

Namun demikian, keputusan semakan kehakiman isu Undi 18 di Mahkamah Tinggi Kuching telah memerintahkan supaya umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik dilaksanakan selewat-lewatnya pada 31 Disember 2021.

Justeru, walaupun dengan kekangan dan kekurangan, SPR komited untuk memastikan umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik dapat dilaksanakan selewat-lewatnya pada 31 Disember 2021 selaras dengan keputusan semakan kehakiman isu Undi 18 di Mahkamah Tinggi Kuching pada 3 September 2021.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MUHAMMAD ZAHID BIN MD
ARIP
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Tuan Muhammad Zahid Bin Md Arip minta **MENTERI PERPADUAN NEGARA** menyatakan

- a) definisi, konsep, matlamat serta pelan tindakan gagasan 'Keluarga Malaysia'; dan
- b) bagaimana Kerajaan hendak memastikan slogan ini tidak menimbulkan kekeliruan, mengelakkan daripada dianggap sekadar frasa kosong dan memastikan ia terlaksana serta boleh diukur pencapaiannya.

JAWAPAN

Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Izinkan saya untuk menjawabnya bersekali dengan Soalan No. 34 bertarikh 4 Oktober 2021 daripada YB Tuan Aknan Ethook dan Soalan No. 24 bertarikh 12 Oktober 2021 yang menyentuh isu yang sama.

1. Frasa Keluarga Malaysia yang diperkenalkan oleh YAB Perdana Menteri menekankan kepada persamaan dengan tidak lagi menggali perbezaan. **Konsep Keluarga Malaysia** ini menekankan kepada **kesepakatan dan bersifat inklusif, merentasi sempadan agama, bangsa dan kaum**. Pengamalan nilai-nilai murni akan menjadi tunjang bagi melahirkan sebuah Keluarga Malaysia yang makmur berasaskan kepercayaan, perpaduan dan toleransi.
2. Bagi menyokong aspirasi Keluarga Malaysia ini mencapai hasrat yang ditetapkan, Kementerian Perpaduan Negara sedang membangunkan **Pelan Perpaduan Keluarga Malaysia**. Pelan ini bersifat inklusif dengan menjadikan **Perlembagaan** dan **Rukun Negara** sebagai teras utama dalam pembinaan sebuah masyarakat yang harmoni dan sejahtera.
3. Pelan Perpaduan Keluarga Malaysia ini mempunyai objektif seperti berikut:

- i. memahami konsep perpaduan dalam konteks Keluarga Malaysia;
 - ii. mewujudkan aspirasi perpaduan yang jelas untuk dicapai dalam tempoh 10 tahun yang akan datang daripada tahun 2021 hingga 2030; dan
 - iii. menggariskan anjakan strategi dan juga inisiatif-inisiatif baharu yang bersasar dan komprehensif bagi merealisasikan aspirasi perpaduan yang diharapkan.
4. Pelan Perpaduan Keluarga Malaysia ini adalah juga untuk menterjemahkan **Dasar Perpaduan Negara** dan **Rangka Tindakan (*Blueprint*) Perpaduan Nasional** dalam bentuk pelaksanaan program dan inisiatif yang lebih terancang dan merentasi pelbagai agensi termasuk agensi Kerajaan, swasta, NGO dan komuniti.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK JOHN AMBROSE
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Datuk John Ambrose minta **MENTERI PERTANIAN DAN INDUSTRI MAKANAN** menyatakan Malaysia mengimport makanan ternakan daripada jagung dan bijirin pada 2018 lebih daripada RM5 bilion setiap tahun, apakah langkah utama Kementerian untuk mengurangkan import makanan ternakan yang melibatkan 40-50% dari kos pemeliharaan penternakan haiwan ternakan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bijian merupakan sumber utama bagi makanan ternakan haiwan dan negara masih bergantung kepada jagung bijian import memandangkan permintaan tinggi dalam rumusan makanan haiwan dan sumber nutrien utama kepada industri ternakan terutamanya ayam pedaging. Statistik menunjukkan Malaysia mengimport makanan ternakan sebanyak RM5.87 billion bagi tahun 2018 manakala RM5.92 bagi tahun 2019.

Bagi mengurangkan kebergantungan import, Kementerian Pertanian dan Industri Makanan (MAFI) telah membangunkan Program Pembangunan Jagung Bijian dan telah melaksanakan Projek Rintis di bawah Strategi 1 iaitu Mewujudkan Model Penanaman Dan Pengurusan Berkesan. Jabatan Pertanian telah melaksanakan insentif Model 1: Individu/ Kelompok/ Koperasi Kecil. Dibawah insentif ini antara usaha yang telah dilaksanakan oleh Jabatan Pertanian ialah:

- i. Mewujudkan model pengurusan sebagai rujukan perluasan penanaman
- ii. Mengenalpasti kawasan yang sesuai bagi penanaman jagung bijian.
- iii. Memberikan khidmat nasihat teknikal dan perkhidmatan mekanisasi dalam aktiviti pembersihan kawasan, penuaiandan pengeringan.
- iv. Menjalankan penilaian dan analisa terhadap *output* dan *outcome* projek perintis.

v. Menyediakan *grain corn technology check*.

Jabatan Pertanian juga menjalankan pendekatan baru dengan melibatkan syarikat peneraju yang terdiri daripada syarikat swasta yang terlibat secara langsung dalam penanaman jagung bijian. Syarikat peneraju akan terlibat sepanjang rangkaian pengeluaran jagung bijian dengan penglibatan yang minima dari Jabatan Pertanian iaitu hanya sebagai pemudahcara.

Kerajaan pada ketika ini, sedang memperhalusi kaedah yang terbaik bagi memastikan penternak dapat menggunakan sumber PKC dalam negara dengan optimum. Intervensi ini akan melibatkan kerjasama dengan pihak perladangan dan pengilang kelapa sawit di samping kerjasama dengan Kementerian Perusahaan Perladangan dan Komoditi (KPPK) dan Kementerian Kewangan.

Pada 21 September 2021, KPDNHEP dan MAFI juga telah mengadakan mesyuarat bersama bagi meneliti beberapa cadangan yang boleh dilaksanakan dalam menangani antara lain isu harga makanan ternakan. Kesemua cadangan akan diperhalusi bagi terus mengurangkan kebergantungan kepada import makanan ternakan.

Di bawah Rancangan Malaysia ke-12, Jabatan Pertanian mempunyai peruntukan yang khusus untuk Projek Pembangunan Makanan Ternakan iaitu sebanyak RM8.5 juta. Projek ini merangkumi tanaman jagung bijian, napier dan lain-lain makanan ternakan yang berasaskan tanaman.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' JUHANIS BINTI ABD AZIZ
TARIKH : 04 OKTOBER 2021

Dato' Juhanis Binti Abd Aziz minta **MENTERI KEWANGAN** menyatakan :-

(a) berapakah jumlah penerima skim mySalam Skim Perlindungan Kesihatan dengan peruntukan RM2 bilion untuk skim ini; dan

(b) berapakah jumlah perbelanjaan yang telah diberi setakat ini, khususnya Bantuan Khas COVID-19 bagi kategori penerima skim mySalam.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, jumlah penerima Skim mySalam pada tahun 2019 adalah seramai 4.3 juta dengan jumlah tuntutan yang telah disalurkan sebanyak 11.5 juta ringgit. Pada tahun 2020 pula, jumlah tuntutan yang telah disalurkan meningkat kepada 76.9 juta ringgit berdasarkan bilangan penerima seramai 5.9 juta orang. Sehingga Ogos 2021 pula, bilangan penerima adalah seramai 5.4 juta dengan jumlah tuntutan yang telah disalurkan berjumlah 82.5 juta ringgit. Dengan itu, keseluruhan penerima Skim mySalam mulai tahun 2019 sehingga Ogos 2021 adalah seramai 15.6 juta dengan jumlah tuntutan yang telah disalurkan sebanyak 170.9 juta ringgit.

Sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum, Kerajaan telah memutuskan supaya manfaat skim mySalam dipanjangkan kepada kumpulan B40 yang telah dijangkiti COVID-19 dan mereka yang dikuarantin sebagai pesakit di bawah siasatan atau PUI melalui inisiatif di bawah Pakej Rangsangan Ekonomi Prihatin Rakyat. Berdasarkan rekod sehingga 22 Ogos 2021, bilangan keseluruhan tuntutan yang diluluskan berkaitan COVID-19 adalah berjumlah 193,738 dengan jumlah bayaran sebanyak 97.7 juta ringgit.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK BOBBEY AHFANG BIN SUAN
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Datuk Bobbey Ahfang Bin Suan Minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan apakah usaha pihak Kementerian dalam melaksanakan pendekatan yang lebih efektif dalam mempergiatkan vaksinasi yang menyeluruh khususnya di kawasan perkampungan ulu pedalaman di Negeri Sabah.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Sehingga 3 Oktober 2021, pelaksanaan vaksinasi di Sabah mencapai 72.4% populasi dewasa menerima sekurang-kurangnya 1 dos vaksin manakala 61.7% populasi dewasa telah lengkap dos vaksin. Dari segi agihan bekalan vaksin bulan Ogos, Sabah telah dibekalkan vaksin sebanyak 1.80 juta dos vaksin.

Untuk agihan bekalan vaksin bagi bulan September pula, negeri Sabah masih adalah keutamaan dengan jumlah agihan vaksin bagi bulan September adalah sebanyak 2.84 juta dos dengan sejumlah 299,000 dos vaksin jenis Cansino (jumlah agihan bulan Ogos hingga 1 Oktober 2021) telah diagihkan sebagai strategi vaksinasi penduduk luar bandar atau pedalaman termasuk bukan warganegara seperti PATI, pelarian UNHCR dan golongan tanpa negara di Sabah.

Peratus penggunaan vaksin di negeri Sabah bagi bulan September ialah 77.8% (data 26 September 2021: bekalan vaksin = 4,880,476; jumlah vaksinasi = 3,796,023; baki = 1,084,453). Bagi meningkatkan kadar penggunaan vaksin Sabah, beberapa program *home-to-home*, *outreach* atau capaian komuniti telah dilaksanakan bagi membantu inisiatif Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan (PICK).

Sebanyak 51 buah pasukan telah digerakkan secara jangkauan luar ke setiap daerah di Sabah. Sehingga pada 30 September 2021, program

NO SOALAN: 19

jangkauan luar di Sabah telah selesai pemberian dos berjumlah 533,293 dos dengan pecahan dos pertama sebanyak 373,608 dos manakala bagi pemberian dos kedua sebanyak 159,685 dos.

Melalui ini, Sabah dijangka mencapai sasaran 80% populasi dewasa lengkap divaksin pada penghujung bulan Oktober 2021.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TAN SRI DATO' SERI MOHD RADZI
BIN TANS RI SHEIKH AHMAD
TARIKH : 4 KTOBER 2021

Tan Sri Dato' Seri Mohd Radzi bin Tan Sri Sheikh Ahmad minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah Kerajaan berhasrat untuk mewujudkan apa-apa undang-undang atau peraturan tertentu bagi menghadkan atau menyekat (*any form of sanction*) mana-mana Ahli Parlimen yang telah didapati bersalah dalam mana-mana mahkamah dengan dijatuhi sekurang-kurangnya hukuman 1 tahun penjara atau denda sekurang-kurangnya RM2,000 daripada membuat apa-apa kenyataan atau apa-apa tindakan yang boleh mencemarkan dan menjejaskan kesucian serta kemuliaan institusi Parlimen sehinggalah Ahli Parlimen tersebut selesai melalui semua proses perundangan seterusnya seperti rayuan ke mahkamah lebih tinggi.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Berdasarkan Perkara 48(1)(e) Perlembagaan Persekutuan (“PP”), jika seseorang ahli mana-mana Majlis Parlimen telah disabitkan atas suatu kesalahan oleh mana-mana mahkamah dan dihukum dengan pemenjaraan selama tempoh tidak kurang daripada satu tahun atau denda tidak kurang daripada dua ribu ringgit dan dia tidak mendapat pengampunan bebas, maka beliau akan kehilangan kelayakan menjadi ahli Parlimen. Walau bagaimanapun, ahli Parlimen tersebut tidak akan hilang kelayakan secara automatik kerana berdasarkan Perkara 48(4) PP:

- (a) kehilangan kelayakan itu hendaklah mula berkuat kuasa apabila habis tempoh empat belas hari dari tarikh dia disabitkan dan dihukum; atau
- (b) jika dalam tempoh empat belas hari yang dinyatakan dalam perenggan (a) suatu rayuan atau apa-apa prosiding mahkamah yang lain dibawa berkenaan dengan sabitan atau hukuman itu, maka kehilangan kelayakan itu hendaklah mula berkuat kuasa apabila habis tempoh empat belas hari dari tarikh rayuan itu atau prosiding mahkamah yang lain itu dibereskan oleh mahkamah; atau
- (c) jika ada difailkan suatu petisyen bagi pengampunan bagi sabitan mahkamah bagi kesalahan dinyatakan dalam

Perkara 48(4)(a) PP atau terhadap keputusan rayuan di bawah Perkara 48(4)(b) PP, maka kehilangan kelayakan itu hendaklah mula berkuat kuasa sebaik sahaja petisyen itu dibereskan.

Oleh yang demikian, seseorang ahli Parlimen yang telah didapati bersalah dalam mana-mana mahkamah dan dikenakan hukuman penjara sekurang-kurangnya 1 tahun atau denda sekurang-kurangnya RM2,000 masih boleh mengambil bahagian di Parlimen selagi beliau belum kehilangan kelayakan di bawah Perkara 48 PP.

Berdasarkan Perkara 63(2) PP, apa-apa jua yang dikatakan oleh mana-mana ahli Parlimen semasa mengambil bahagian dalam apa-apa prosiding mana-mana satu Majlis Parlimen tidak boleh dikenakan apa-apa prosiding mahkamah, kecuali, berdasarkan Perkara 63(4) PP, jika apa yang dikatakan tersebut merupakan suatu kesalahan di bawah undang-undang yang diluluskan oleh Parlimen di bawah Perkara 10(4) PP atau kesalahan di bawah seksyen 3(1)(f) Akta Hasutan 1948 [Akta 15]. Walau apa pun, Perkara 63(5) PP mengecualikan prosiding di dalam mana-mana mahkamah bagi apa-apa jua yang dikatakan oleh ahli Parlimen tentang Yang di-Pertuan Agong atau seseorang Raja semasa mengambil bahagian dalam prosiding Majlis Parlimen kecuali jika dia menganjurkan penghapusan kedudukan berperlembagaan Yang di-Pertuan Agong sebagai Ketua Utama Negara bagi Persekutuan atau kedudukan berperlembagaan Raja sesuatu Negeri.

Selain itu, Perkara 63(3) PP juga mengecualikan prosiding di

dalam mana-mana mahkamah bagi apa-apa jua yang disiarkan oleh atau di bawah kuasa mana-mana satu Majlis Parlimen.

Perkara 63(2) hingga (5) PP di atas merupakan keistimewaan Parlimen yang terpakai kepada mana-mana Ahli Parlimen tanpa mengira sama ada beliau mempunyai kes mahkamah yang belum selesai atau tidak mempunyai kes mahkamah.

Akta Majlis Parlimen (Keistimewaan dan Kuasa) 1952 [Akta 347] memperuntukkan antara lain mengenai kebebasan bercakap dan berbahas atau prosiding dalam Majlis Parlimen. Seksyen 3 Akta 347 menjamin kebebasan bercakap dan berbahas atau prosiding dalam Majlis dan kebebasan bercakap dan berbahas atau prosiding itu tidak boleh dicabar atau dipersoalkan dalam mana-mana mahkamah atau tribunal di luar Majlis. Berdasarkan seksyen 7 Akta 347, ahli Parlimen mempunyai kekebalan daripada prosiding sivil atau jenayah bagi apa-apa jua yang dilakukan atau dikatakan di hadapan Majlis Parlimen. Sungguhpun demikian, Majlis mempunyai kuasa untuk menghukum mana-mana ahli Parlimen yang didapati melakukan mana-mana kesalahan menghina Majlis yang disenaraikan di bawah perenggan (a) hingga (n) seksyen 9 Akta 347. Penalti tambahan kepada kesalahan menghina Majlis juga diperuntukkan di bawah seksyen 29 Akta yang sama.

Selain itu, semasa mengambil bahagian dalam prosiding Majlis Parlimen, semua ahli Parlimen adalah tertakluk kepada Peraturan-Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat dan Dewan Negara ("PMDR" dan "PMDN") masing-masing, mengikut mana-mana yang berkenaan. Diperhatikan bahawa Peraturan Mesyuarat 44 PMDR

dan Peraturan Mesyuarat 43 PMDN masing-masing memperuntukkan berkenaan tertib dalam Majlis Mesyuarat di mana Pengerusi mesyuarat mempunyai kuasa antara lainnya untuk:-

- (a) memerintahkan ahli yang menyebut perkara yang tidak ada kena-mengena dengan perkara mesyuarat untuk berhenti bercakap;
- (b) memerintahkan ahli yang berkelakuan tidak senonoh atau melakukan perbuatan yang menghina Majlis Mesyuarat / berkelakuan haru-biru untuk keluar dari Majlis Mesyuarat; atau
- (c) memulakan prosedur untuk menggantung perkhidmatan seseorang ahli.

Selain itu, undang-undang lain yang boleh diguna pakai bagi maksud tersebut adalah seperti tindakan penghinaan mahkamah di bawah Aturan 52 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012, Akta Hasutan 1948 [Akta 15], seksyen 233 Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 [Akta 588], seksyen 500 Kanun Keseksaan [Akta 574] atau seksyen 9 Akta Majlis Parlimen (Keistimewaan dan Kuasa) 1952 [Akta 347] yang boleh diambil terhadap Ahli Parlimen yang mencemarkan dan menjejaskan kesucian serta kemuliaan institusi Parlimen di luar Dewan Rakyat atau Dewan Negara jika terbukti sedemikian berdasarkan hasil siasatan.

Sekian, terima kasih

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' AJIS BIN SITIN
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Dato' Ajis bin Sitin minta **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR** menyatakan apakah perancangan jangka pendek dan jangka panjang Kerajaan untuk mengatasi masalah yang dihadapi oleh masyarakat Orang Asli suku kaum Semai di Ulu Jelai, Pahang dan Temiar di Hulu Kelantan yang sering terputus hubungan apabila tiba musim tengkujuh dari bulan Oktober hingga Februari setiap tahun. Kedua-dua kawasan tersebut merupakan kampung asal yang diiktiraf oleh Kerajaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian ini menerusi JAKOA sentiasa mengambil perhatian terhadap isu pembangunan yang melibatkan masyarakat Orang Asli bagi memastikan Orang Asli tidak tercicir dari arus perdana dan peruntukan dibelanjakan secara optima.

Bagi perancangan jangka pendek, sepanjang tempoh Rancangan Malaysia Ke-12 (RMK12) JAKOA telah diluluskan peruntukan berjumlah RM40.0 juta bagi membina, menaiktaraf dan menyelenggara jalan perhubungan sedia ada di perkampungan Orang Asli. Pada tahun 2021, peruntukan sebanyak RM1,360,000 telah disalurkan ke JAKOA Negeri Pahang dan Kelantan bagi kerja-kerja menaiktaraf jalan di perkampungan Orang Asli sekitar Ulu Jelai, Pahang dan Hulu Kelantan, Kelantan. Projek-projek tersebut sedang di dalam peringkat pembinaan dan dijangkakan akan siap pada November 2021. Butiran projek dan pecahan agihan peruntukan adalah seperti berikut;

Bil.	Nama & Lokasi Projek	Kos (RM)
1.	Kerja-kerja Menaiktaraf Jalan Perhubungan Pos Sinderut, Lipis, Pahang	300,000.00
2.	Kerja-kerja Menaiktaraf Jalan Perhubungan KOA Lubuk Muman, Pos Sinderut, Lipis, Pahang	600,000.00
3.	Kerja-kerja Menaiktaraf Jalan Perhubungan KOA Bertang, Pos Sinderut, Lipis, Pahang	150,000.00
4.	Kerja-kerja Menaiktaraf Jalan Perhubungan KOA Jias dan Langsung, Gua Musang, Kelantan	150,000.00
5.	Kerja-kerja Menaiktaraf Jalan Perhubungan di KOA Pelug, Gua Musang, Kelantan	100,000.00
6.	Kerja-kerja Menaiktaraf Jalan Perhubungan di Pos Gob, Gua Musang, Kelantan	60,000.00
	JUMLAH	1,360,000.00

Bagi tujuan penyelesaian jangka panjang, JAKOA akan melaksanakan Program Pembangunan Bersepadu Di Perkampungan Orang Asli di kawasan yang bersesuaian. Program ini merupakan program pembangunan yang menyeluruh meliputi aspek pembangunan infrastruktur dan ameniti sosial, pembinaan jalan perhubungan, penyediaan bekalan elektrik, bantuan rumah, pembinaan pusat sehenti pelbagai perkhidmatan serta projek ekonomi kepada masyarakat Orang Asli.

Pada ketika ini JAKOA sedang melaksanakan Program Pembangunan Bersepadu Di Perkampungan Orang Asli Gua Musang dengan kos keseluruhan projek berjumlah RM479.0 juta. Sebanyak 68 buah kampung dengan penduduk berjumlah 8,173 orang akan menerima manfaat terhadap pelaksanaan projek ini. Jabatan Kerja Raya selaku agensi pelaksana sedang di dalam peringkat penyediaan rekabentuk projek jalan perhubungan dan pusat sehenti pelbagai perkhidmatan.

JAKOA juga sedang merancang untuk memperluaskan pelaksanaan Program Pembangunan Bersepadu di penempatan Orang Asli yang berpotensi terutamanya di daerah Lipis, Pahang pada masa akan datang bergantung kepada kelulusan daripada Unit Perancang Ekonomi.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' KESAVADAS A/L
A.ACHYUTHAN NAIR
TARIKH : 03 OKTOBER 2021

Dato' Kesavadas A/I A.achyuthan Nair minta **MENTERI KEWANGAN** menyatakan menyatakan rancangan tempoh jangka masa panjang sebagai usaha kesinambungan bagi Strategi Literasi Kewangan Kebangsaan 2019-2023 yang boleh memberi impak kepada aspek pengurusan dan pembangunan kewangan anak-anak muda yang berdepan masalah gaji bulanan yang tidak setara dengan kenaikan kos sara hidup.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Kerajaan menyedari kepentingan untuk memupuk keyakinan dan meningkatkan keupayaan rakyat dalam pengurusan kewangan demi mencapai tahap kehidupan yang lebih baik. Kerajaan melalui Bank Negara Malaysia (atau BNM) sentiasa berusaha untuk meningkatkan keupayaan rakyat, terutamanya golongan muda, dalam mengurus kewangan mereka secara berkesan. Sehubungan itu, Jaringan Pendidikan Kewangan atau dengan izin, *Financial Education Network* atau FEN, telah merangka Strategi Literasi Kewangan Kebangsaan 2019-2023 untuk meningkatkan literasi kewangan rakyat. Bagi memastikan matlamat Strategi Literasi Kewangan Kebangsaan tercapai, FEN memberi penekanan strategik terhadap aspek-aspek berikut, iaitu:

- **Pertama**, menyediakan sumber rujukan untuk rakyat bagi meningkatkan pengetahuan kewangan;
- **Kedua**, memastikan rakyat memperoleh akses terhadap sumber yang disediakan; dan
- **Ketiga**, membantu rakyat dalam mempraktikkan pengetahuan kewangan yang disediakan.

Tuan Yang di-Pertua,

Dari Januari 2020 hingga Julai 2021, lebih daripada 400 inisiatif bersepadu dan bersasar telah dijalankan melalui FEN, yang melibatkan hampir 47 juta interaksi bersama rakyat, terutamanya belia yang baharu bekerja. Antara inisiatif yang disasarkan kepada golongan belia bagi meningkatkan tahap celik kewangan dan pengetahuan mengenai pengurusan kewangan adalah seperti berikut:

- **Pertama**, penganjuran kursus pengurusan kewangan peribadi di institusi pengajian tinggi yang mendapat akreditasi daripada Agensi Kelayakan Malaysia (atau MQA), program 'Belia Celik Duit' yang melibatkan 25,000 orang belia dan pertandingan video pendek *MyDuitStory* yang telah berjaya menarik sekitar 1.5 juta interaksi;
- **Kedua**, pelaksanaan program pendidikan kewangan bersama majikan dan pengendali platform Gig yang melibatkan lebih 300,000 orang peserta;
- **Ketiga**, penyediaan modul atas talian RUMAHKU yang memberi panduan mengenai aspek penilaian sendiri iaitu kesediaan, kemampuan dan kelayakan kepada bakal pembeli rumah pertama yang baharu bekerja; dan
- **Keempat**, penubuhan Perkhidmatan Nasihat Pembiayaan (atau MyKNP) iaitu satu usahasama di antara BNM, *Credit Guarantee Corporation Malaysia Berhad* dan Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (atau AKPK). MyKNP menyediakan bantuan khidmat nasihat bagi membantu meningkatkan peluang

pemohon mendapatkan pembiayaan Perusahaan Kecil dan Sederhana (atau PKS) dan pembiayaan perumahan. Setakat Ogos 2021, MyKNP telah mengendalikan sebanyak 2,431 khidmat nasihat.

Tuan Yang Di-Pertua,

Selain itu, sejak tahun 2020, bulan Oktober telah dijayakan sebagai “Bulan Literasi Kewangan” yang mana pelbagai program pendidikan kewangan telah dilaksanakan untuk semua lapisan masyarakat. Pada tahun ini, Bulan Literasi Kewangan telah berlangsung mulai 1 Oktober 2021. Antara program yang dilaksanakan adalah “Klinik Khidmat Nasihat Kewangan” secara maya yang menawarkan khidmat nasihat bagi mendapatkan bantuan daripada institusi kewangan, termasuk bantuan bayaran balik pinjaman atau pembiayaan.

Memandangkan strategi literasi ini masih berlangsung sehingga tahun 2023, FEN akan mengkaji semula keberkesanan strategi berkenaan sebelum ia dilanjutkan atau sebarang strategi baharu diperkenalkan bagi jangka masa hadapan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN SUSAN CHEMERAI ANDING
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Puan Susan Chemerai Anding minta **MENTERI PERTANIAN DAN INDUSTRI MAKANAN** menyatakan sama ada Kementerian berpuas hati dengan langkah-langkah keselamatan yang diambil untuk menjamin makanan yang diimport masuk ke Sarawak adalah selamat.

JAWAPAN

Tuan Yang di Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setiap makanan yang diimport ke dalam negara perlu mematuhi peraturan-peraturan yang ditetapkan bagi memastikan makanan yang dibawa masuk adalah selamat untuk dimakan serta tidak membawa ancaman biosekuriti terhadap negara. Untuk memastikan keselamatan makanan yang dibawa masuk, agensi kompeten yang diberi kuasa akan memeriksa setiap makanan yang diimport termasuk menjalankan ujian makmal sekiranya perlu.

Bagi Semenanjung Malaysia dan Wilayah Persekutuan Labuan, agensi yang bertanggungjawab untuk memeriksa makanan dan mengeluarkan permit import adalah Jabatan Perkhidmatan Kuarantin dan Pemeriksaan Malaysia (MAQIS) yang turut dibantu oleh agensi-agensi lain di bawah Kementerian Pertanian dan Industri Makanan (MAFI) seperti Jabatan Pertanian (DOA), Jabatan Perkhidmatan Veterinar (DVS), Jabatan Perikanan (DOF), Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia (LKIM), Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA), Bahagian Industri Padi dan Beras, bergantung kepada jenis makanan yang diimport. Selain itu, Bahagian Keselamatan dan Kualiti Makanan di bawah Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM), turut mengawal selia pengimportan makanan yang berkaitan.

Namun begitu, pengimportan makanan ke Sarawak adalah di bawah tanggungjawab Kementerian Pemodenan Pertanian, Tanah Adat dan Pembangunan Wilayah Sarawak (MANRED) serta agensi-agensi di bawahnya. Manakala Kementerian Pertanian dan Industri Makanan Sabah serta agensi di bawahnya pula bertanggungjawab terhadap pengimportan makanan ke Sabah. Setiap agensi yang bertanggungjawab ini akan memastikan makanan yang diimport adalah selamat dan mematuhi peraturan-peraturan berkaitan yang berkuatkuasa.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN FADHLINA BINTI DARO'
SIDEK
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Puan Fadhlina binti Dato' Sidek minta **MENTERI PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT** menyatakan status, perkembangan dan garis masa pembentangan Rang Undang-undang Gangguan Seksual bagi melindungi dan memastikan kesejahteraan kehidupan sosial masyarakat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Draf Rang Undang-Undang Anti-Gangguan Seksual (RUU AGS) telah **digubal secara kolektif melalui sebuah pasukan projek khas** dengan penyertaan pelbagai pihak yang terdiri daripada wakil-wakil kementerian dan agensi yang berkaitan, badan-badan bukan kerajaan serta ahli-ahli akademik. Saya amat menghargai komitmen dan usaha keras setiap pihak yang membantu menyediakan draf RUU AGS ini.

Beberapa **sesi libat urus** juga telah dan sedang dilaksanakan dengan pihak-pihak yang akan terkesan dengan pelaksanaannya. Draf ini di peringkat pemurnian secara bersama oleh KPWKM dan Jabatan Peguam Negara (AGC). Proses penggubalan dan semakan RUU adalah satu **proses yang perlu dilakukan dengan teliti** bagi memastikan RUU ini benar-benar mampu menangani kelompangan perundangan sedia ada dan isu-isu pelaksanaan yang akan timbul.

Pada masa ini, kes-kes gangguan seksual ditangani melalui **akta dan peraturan lain** seperti:

- i. Kanun Keseksaan [Akta 574];
- ii. Akta Kerja 1995 [Akta 265];
- iii. Akta Kesalahan-Kesalahan Seksual Terhadap Kanak-Kanak 2017 [Akta 792];
- iv. Peraturan 4A, Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 [P.U (A) 395/1993]; dan
- v. Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 5 Tahun 2018 iaitu Garis Panduan Pengendalian Kes Gangguan Seksual di Tempat Kerja Dalam Perkhidmatan Awam.

Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) juga sedang membangunkan Modul Intervensi Gangguan Seksual Di Tempat Kerja untuk kegunaan Pegawai Psikologi atau Kaunselor Organisasi dalam mengendalikan kes gangguan seksual di tempat kerja.

Pada masa yang sama, Kementerian terutamanya melalui Jabatan Pembangunan Wanita (JPW) giat mengadakan program-program untuk meningkatkan kesedaran masyarakat tentang gangguan seksual supaya dapat mengelakkan perlakuan tersebut daripada terus berleluasa sama ada secara fizikal, visual ataupun lain-lain bentuk. Pada tahun ini sehingga Jun 2021, sebanyak 53 program kesedaran telah dilaksanakan oleh JPW dengan penglibatan seramai 11,367 peserta di seluruh negeri.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK MOHAN A/L THANGARASU
JAWAPAN : 4 OKTOBER 2021

Datuk Mohan a/l Thangarasu minta **Menteri Perpaduan Negara** menyatakan apakah kemungkinan Unit Transformasi Masyarakat India (MITRA) diletakkan kembali dibawah pemantauan langsung JPM bagi memudahkan pelaksanaan pembangunan sosioekonomi masyarakat India secara holistik.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Pembangunan sosioekonomi masyarakat India merupakan antara perkara yang diberikan penekanan utama oleh Kerajaan. Kepentingan ini dapat dilihat apabila Kerajaan telah meletakkan MITRA daripada sebuah unit di bawah Jabatan Perdana Menteri kepada satu agensi di bawah Kementerian Perpaduan Negara mulai 10 Mac 2020.
2. Bagi memastikan pembangunan sosioekonomi masyarakat India khususnya B40 dapat dilaksanakan secara lebih efektif, Kementerian Perpaduan Negara telah membangunkan **Pelan Tindakan Masyarakat India (PTMI) 2021** yang akan **dilancarkan oleh YAB Perdana Menteri pada bulan November 2021**. PTMI 2021 ini mengandungi **lima (5) tunjang utama** seperti berikut:
 - i. **memperkasakan keperluan asas;**
 - ii. **meningkatkan kemenjadian setiap kanak-kanak;**
 - iii. **menaiktaraf ekonomi dan keusahawanan;**
 - iv. **memperkasakan keterangkuman sosial; dan**
 - v. **memperkasakan wanita ke arah kesaksamaan gender.**
5. Kelima-lima tunjang ini merupakan fokus utama dalam usaha meningkatkan kedudukan sosioekonomi masyarakat India khususnya B40 pada masa akan datang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPDA : YB DATUK WIRA KOH NAI KWONG
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Datuk Wira Koh Nai Kwong minta **MENTERI KANAN PENDIDIKAN** menyatakan langkah-langkah dan Prosedur Operasi Standard (SOP) yang diambil jika berlaku penularan wabak COVID-19 di sekolah-sekolah selepas pembelajaran bersemuka yang akan bermula secara berperingkat mulai 3 Oktober ini khususnya keadaan pelajar-pelajar sekolah yang masih belum menerima suntikan vaksin.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) telah mengeluarkan Garis Panduan Pengurusan dan Pengoperasian Sekolah 3.0 sebagai persediaan bagi pembelajaran bersemuka secara berperingkat mulai 3 Oktober 2021. Garis panduan ini merupakan rujukan utama kepada jabatan pendidikan negeri (JPN), pejabat pendidikan daerah (PPD) dan pentadbir serta guru di sekolah. Garis panduan ini disediakan dengan mengambil kira Pelan Pemulihan Negara (PPN) sebagai langkah persediaan untuk pembukaan sekolah secara bersemuka. KPM sentiasa memberi keutamaan kepada aspek keselamatan dan kesihatan warga sekolah serta persekitaran sekolah yang selamat.

Garis Panduan Pengurusan dan Pengoperasian Sekolah 3.0 ini mengandungi panduan khusus mengenai prosedur pengurusan murid bergejala, murid disahkan positif COVID-19 dan murid yang dikenal pasti sebagai kontak rapat pesakit COVID-19 di sekolah.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sekiranya murid menunjukkan gejala ketika di sekolah, guru bertugas akan mengasingkan murid tersebut di bilik isolasi dan melaksanakan ujian sendiri COVID-19 ke atas mereka. Kemudian, guru bertugas akan memaklumkan kepada ibu bapa/penjaga/ahli keluarga berhubung keadaan murid tersebut. Seterusnya, murid perlu

NO SOALAN: 27

dibawa ke fasiliti kesihatan berhampiran untuk mendapatkan rawatan.

Sekiranya murid disahkan positif COVID-19 (pesakit), pihak sekolah hendaklah mengambil tindakan segera untuk mengasingkan pesakit di bilik isolasi. Guru bertugas akan memaklumkan kepada pejabat kesihatan daerah (PKD) yang berhampiran untuk mendapatkan nasihat dan arahan selanjutnya.

Pesakit perlu sentiasa memakai pelitup muka. Guru bertugas atau individu yang mengurus pesakit juga hendaklah memakai pelitup muka serta digalakkan memakai sarung tangan pakai buang. Mereka juga perlu menjaga penjarakan fizikal sekurang-kurangnya satu meter daripada pesakit dan kerap mencuci tangan dengan air dan sabun atau pensanitasi tangan. Pihak sekolah perlu memberi kerjasama kepada PKD untuk menjalankan siasatan dan mengenal pasti kontak rapat kepada pesakit. Pesakit dan kontak rapat akan diuruskan selanjutnya oleh PKD mengikut prosedur operasi standard (SOP) yang ditetapkan.

Apabila terdapat murid sekolah harian yang disahkan positif di sekolah, pihak sekolah, dengan arahan PKD hendaklah memaklumkan kepada ahli keluarga untuk menjemput pesakit di sekolah dengan menggunakan kenderaan sendiri. Hanya seorang sahaja dibenarkan menjemput pesakit dan hendaklah terus pulang ke rumah. Ahli keluarga hendaklah mematuhi SOP yang ditetapkan, termasuklah memakai pelitup muka dan membuka tingkap kenderaan sepanjang perjalanan pulang ke rumah. Ahli keluarga hendaklah memaklumkan kepada PKD yang berhampiran dengan segera apabila tiba di rumah. Tempat dan peralatan

NO SOALAN: 27

yang digunakan oleh pesakit perlu disanitasi. Pihak sekolah perlu mendapatkan nasihat daripada PKD mengenai keperluan melaksanakan pembasmian kuman di lokasi yang dikenal pasti.

Bagi murid asrama pula, pesakit hendaklah segera diasingkan di bilik isolasi sementara menunggu PKD tiba untuk tindakan selanjutnya. Pengurusan makanan dan minuman untuk murid yang dikuarantin perlu mengikut SOP yang ditetapkan oleh Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM). Sekiranya keadaan pesakit bertambah teruk, pihak sekolah perlu segera menghubungi PKD berhampiran atau talian 999 untuk bantuan kecemasan. Sekiranya pesakit adalah guru, warga sekolah atau ahli keluarga yang menetap dalam kawasan sekolah, pesakit perlu ke PKD yang berhampiran untuk mendapatkan rawatan dan arahan selanjutnya. Tempat dan peralatan yang digunakan oleh pesakit perlu disanitasi. Pihak sekolah perlu mendapatkan nasihat daripada PKD mengenai keperluan melaksanakan pembasmian kuman di lokasi yang dikenal pasti.

KPM sentiasa komited dalam memastikan pengoperasian sekolah secara bersemuka berjalan dengan teratur dan selamat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DR WAN MARTINA BINTI WAN
YUSOFF
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Dr. Wan Martina Binti Wan Yusoff minta **Menteri Kesihatan** menyatakan bilakah Hospital Bachok akan disiapkan bagi memenuhi keperluan semasa yang mendesak khususnya ketika musim pandemik ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman, projek pembinaan Hospital Bachok sedang dalam **proses tender semula dan berada di peringkat akhir perolehan** untuk menentukan kontraktor penyiap. Projek ini dijangka akan disiapkan oleh kontraktor penyiap pada **bulan Julai 2023**. Kementerian Kesihatan dan Jabatan Kerja Raya Malaysia (JKR) komited untuk memastikan Hospital Bachok ini dapat disiapkan mengikut tempoh yang telah ditetapkan dan dibuka sebaik sahaja projek diserahkan secara rasmi oleh JKR kepada Kementerian Kesihatan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPATBELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN SERUANDI BIN SAAD
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Tuan Seruandi Bin Saad minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan apakah status terkini dan bilakah Kerajaan bercadang untuk membuka semula pintu sempadan Wang Kelian di sempadan Malaysia-Thailand bagi merencanakan kegiatan ekonomi dan sektor pelancongan di kawasan tersebut.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pintu masuk di Pos Imigresen Wang Kelian telah ditutup sementara untuk pergerakan keluar masuk pelancong dari Malaysia atau Thailand berkuat kuasa pada 23 Mac 2020 bagi membendung penularan wabak COVID-19.

Sebarang cadangan pembukaan semula pintu masuk semasa tempoh pandemik COVID-19 termasuk pintu masuk Wang Kelian adalah tertakluk kepada keputusan pembukaan sempadan oleh Majlis Keselamatan Negara dan perlu mendapatkan persetujuan bersama daripada kedua-dua negara yang berkenaan.

Sekian, terima kasih.

NO SOALAN: 30

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ZAIEDI SUHAILI
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Tuan Zaiedi Suhaili minta **MENTERI KANAN PENDIDIKAN** menyatakan prestasi dan keupayaan sesi Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (PdPR) bagi kumpulan pelajar di bandar dan luar bandar terutamanya di negeri Sarawak dan bagaimana Kerajaan dapat mengesahkan keberkesanan PdPR ini mampu menjamin proses pembelajaran pelajar.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) menyedari bahawa pandemik COVID-19 memberi kesan kepada pembelajaran murid apabila mereka tidak dapat hadir ke sekolah secara bersemuka. Dalam hal ini, KPM telah melaksanakan pengajaran dan pembelajaran di rumah (PdPR). PdPR dilaksanakan melalui tiga pendekatan, iaitu secara dalam talian (online), di luar talian (offline) dan *off-site* mengikut kesesuaian guru dan murid.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bagi menilai tahap keberkesanan PdP semasa tempoh penutupan sekolah, KPM telah melaksanakan Kajian Keberkesanan Pelaksanaan *Home-based Learning* yang ditadbir secara dalam talian. Kajian ini memfokuskan kepada PdPR semasa Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Skop kajian meliputi aspek pelaksanaan PdPR dalam tempoh Mac hingga Julai tahun 2020 yang merangkumi pendekatan, kaedah, strategi, aplikasi dan peralatan yang digunakan dalam pelaksanaan PdPR. Selain itu, kajian tersebut juga melihat kepada penjadualan PdPR, penyusunan semula Rancangan Pelajaran Tahunan (RPT) dan pentaksiran. Kajian ini melibatkan 13,156 orang pentadbir sekolah, 39,967 orang guru, 52,413 orang murid dan 59,624 orang ibu bapa/penjaga.

NO SOALAN: 30

Dapatan kajian menunjukkan pelibatan murid di bandar dalam PdPR secara dalam talian adalah sebanyak 59.3 peratus berbanding 51.4 peratus bagi murid di luar bandar. Bagi RPT pula, 46.2 peratus guru di bandar mencapai sasaran pelaksanaan berbanding dengan 39.1 peratus guru di luar bandar.

Kajian juga mendapati murid menganggap PdPR merupakan suatu pengalaman baharu. Sebanyak 56.6 peratus murid berjaya melibatkan diri secara aktif semasa sesi pembelajaran di rumah dan 49.7 peratus murid berasa seronok semasa mengikuti PdPR. Sebanyak 57.5 peratus murid berjaya menyiapkan tugas atau latihan yang diberikan oleh guru dalam masa yang ditetapkan. Sebanyak 36.0 peratus murid boleh belajar sendiri menggunakan bahan pembelajaran di rumah dalam tempoh PKP.

Selain itu, dalam memastikan semua murid mengikuti PdPR, KPM telah membangunkan Sistem Pelaporan Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (SPdPR). Sistem ini membolehkan pelibatan murid dipantau secara *real-time*. Data pelaporan pelibatan murid dikumpul secara harian bagi tujuan tindak susul dan intervensi pada peringkat sekolah, daerah dan negeri. Pelibatan murid merujuk kepada penyertaan mereka dalam sesi PdPR sama ada secara dalam talian, luar talian, off-site atau gabungan.

Data pelaporan SPdPR bermula 20 Januari hingga 30 Ogos 2021 menunjukkan peratus murid yang mengikuti PdPR meningkat. Pelibatan murid sekolah rendah meningkat sebanyak 12.1 peratus iaitu daripada 87.1 peratus kepada 99.2 peratus. Pelibatan murid sekolah menengah pula

NO SOALAN: 30

meningkat sebanyak 19.3 peratus iaitu daripada 78.0 peratus kepada 97.3 peratus.

Pelibatan semua murid dalam PdPR, termasuk murid di kawasan bandar dan luar bandar sentiasa dipantau oleh KPM untuk memastikan murid mendapat akses kepada pendidikan. Bagi bulan Ogos 2021, pelibatan murid sekolah rendah di bandar dan di luar bandar yang mengikuti PdPR adalah masing-masing sebanyak 99.2 peratus. Bagi sekolah menengah pula, pelibatan murid di bandar adalah sebanyak 97.4 peratus dan di luar bandar sebanyak 97.1 peratus.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bagi negeri Sarawak, data pelaporan pelaksanaan PdPR pada bulan Ogos 2021 menunjukkan pelibatan murid sekolah rendah di bandar adalah sebanyak 97.6 peratus dan di luar bandar sebanyak 98.4 peratus. Bagi sekolah menengah pula, pelibatan murid di bandar adalah sebanyak 97.3 peratus manakala murid di luar bandar sebanyak 94.5 peratus.

KPM telah melaksanakan pelbagai inisiatif bagi memastikan setiap murid tidak ketinggalan dalam pembelajaran semasa tempoh pandemik COVID-19. KPM telah melaksanakan penjajaran kandungan kurikulum mata pelajaran. Penjajaran kurikulum mata pelajaran difokuskan kepada Kandungan Asas (KA) supaya murid dapat disediakan untuk pembelajaran peringkat seterusnya. Kandungan Tambahan (KT) dan Kandungan Pelengkap (KP) pula boleh dilaksanakan mengikut keupayaan murid.

NO SOALAN: 30

Bagi memperkasakan lagi pelaksanaan kurikulum, KPM juga menambah baik sokongan pembelajaran dengan memperkenalkan Program Pemerkasaan Pelaksanaan Kurikulum (KPMPerkasaKU). Program KPMPerkasaKU dirangka dengan tujuan memastikan pembelajaran pemulihan bagi murid yang belum menguasai literasi dan numerasi. Di samping itu, program ini juga menyediakan pelbagai sokongan bagi mengukuh dan memperkayakan penguasaan kandungan mata pelajaran. Program ini melibatkan murid sekolah rendah dan sekolah menengah.

Selain itu, KPM juga telah memperkenalkan semula siaran TV Pendidikan. Murid boleh mengikuti pelbagai rancangan TV Pendidikan melalui saluran DidikTV KPM, TV Okey RTM dan Tutor TV Astro. Kandungan yang disediakan adalah berdasarkan kepada kurikulum peringkat prasekolah hingga ke tingkatan enam. Di samping itu, kandungan rancangan TV Pendidikan turut memuatkan slot yang berkaitan kokurikulum.

KPM turut menambah lebih banyak bahan PdP melalui Digital Educational Learning Initiative Malaysia (DELIMa). Pelantar ini merupakan pusat rujukan sehenti yang mengandungi pelbagai aplikasi, perkhidmatan dan sumber pendidikan digital. Sehingga kini, 3,245 video kurikulum, 324 video pedagogi dan 1,761 video DidikTV telah dimuat naik di pelantar DELIMa.

KPM yakin kerangka holistik yang dirancang dan dilaksanakan ini membolehkan murid mengikuti PdPR secara berkesan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' WIRA OTHMAN BIN AZIZ
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Dato' Wira Othman bin Aziz minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan apakah status pembinaan Program Perumahan Rakyat di Jerlun, Kedah dan bilangan kelayakan permohonan serta jumlah tawaran kepada pemohon yang berjaya. Bilakah dijangka pemohon yang berjaya akan ditawarkan rumah berkenaan dan dapat diduduki.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Status pembinaan Program Perumahan Rakyat (PPR) Dimiliki Ayer Hitam di Jerlun, Kedah telah siap sepenuhnya pada 2019 dengan pembinaan 630 unit rumah teres.
2. Pihak Kerajaan Negeri melalui surat bertarikh 27 Februari 2020 telah memaklumkan bahawa ketidakupayaan mereka untuk menerima projek PPR Ayer Hitam, Jerlun susulan daripada beberapa kekangan yang tidak dapat dielakkan termasuk saiz projek yang besar untuk diuruskan. Justeru, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) secara rasminya telah menerima projek ini semula mulai 1 Oktober 2020.
3. Halatuju pengurusan PPR termasuk urusan pengisian rumah perlu dilaksanakan dengan berkesan supaya tidak membebani Kerajaan. Bagi memastikan perkara ini, Jemaah Menteri pada 14 April 2021 telah bersetuju untuk melantik Syarikat Perumahan Negara Berhad (SPNB) bagi mengurus dan menjual unit-unit PPR terpilih kepada pemohon yang layak.

NO SOALAN: 31

4. Setakat ini sebanyak 61 permohonan telah diterima melalui Sistem Pengurusan Perumahan Negara (SPRN), KPKT dan sebanyak 1,063 senarai permohonan diterima melalui pejabat SUK Perumahan Negeri Kedah.
5. Daripada jumlah tersebut, sehingga 31 Ogos 2021, sebanyak 453 senarai nama telah dikemukakan kepada pihak SPNB bagi tujuan pra penilaian kelayakan pinjaman perumahan sebelum perjanjian jual beli ditandatangani.
6. KPKT juga menjangkakan surat tawaran akan dapat dikeluarkan kepada pemohon yang berjaya mulai hujung tahun 2021.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEMPATBELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN SURESH SINGH A/L RASHPAL
SINGH
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Tuan Suresh Singh A/L Rashpal Singh minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan jumlah warga penduduk tetap (PR Holder) yang telah mendapat kewarganegaraan sejak bulan Mac 2020 sehingga kini.

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

Untuk makluman Ahli YAng Berhormat,

Berdasarkan rekod Jabatan Pendaftaran Negara (JPN), jumlah Pemastautin Tetap (MyPR) yang telah dianugerahkan kewarganegaraan bagi tempoh Mac 2020 hingga 2021 adalah sebanyak **2,138 pemohon**.

Sekian, terima kasih.

NO SOALAN: 33

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DR. AHMAD AZAM BIN HAMZAH
TARIKH : 4 OKTOBER 2021**

Dr. Ahmad Azam bin Hamzah minta **MENTERI KANAN PENDIDIKAN** menyatakan bagaimanakah cara Kerajaan mengecilkan jurang perbezaan antara murid yang tiada kemudahan akses internet dan juga gajet berbanding dengan yang ada kemudahan tersebut.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat,

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) menyedari bahawa pandemik COVID-19 memberi kesan kepada pembelajaran murid, terutamanya apabila mereka tidak dapat hadir ke sekolah secara bersemuka. Bagi memastikan murid terus mendapat akses pendidikan semasa sekolah ditutup, KPM telah melaksanakan Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (PdPR). PdPR dilaksanakan melalui tiga pendekatan iaitu secara dalam talian (*online*), di luar talian (*off-line*) dan *off-site* mengikut kesesuaian guru dan murid.

KPM telah membangunkan satu kerangka holistik dalam memastikan PdP dapat terus dilaksanakan dengan berkesan. Di samping itu, KPM akan terus menambah baik pelaksanaan PdPR bagi memastikan keberkesanannya dapat ditingkatkan dari semasa ke semasa.

Bagi memantau penyertaan murid dalam PdPR, KPM telah membangunkan Sistem Pelaporan Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (SPdPR). Sistem ini membolehkan penyertaan murid dipantau secara *real-time*. Hal ini membolehkan pihak sekolah melaksanakan intervensi yang bersesuaian bagi memastikan keterlibatan murid adalah secara optimum.

NO SOALAN: 33

Data pelaporan bermula 20 Januari hingga 30 Ogos 2021 menunjukkan peratus murid yang mengikuti PdPR meningkat. Pelibatan murid sekolah rendah meningkat sebanyak 12.1 peratus iaitu daripada 87.1 peratus kepada 99.2 peratus. Pelibatan murid sekolah menengah pula meningkat sebanyak 19.3 peratus iaitu daripada 78.0 peratus kepada 97.3 peratus.

Bagi membantu murid yang tidak mempunyai akses kepada talian internet dan alat peranti digital yang sesuai untuk pembelajaran, KPM terus memperkasakan siaran pendidikan di DidikTV KPM. Selain itu, siaran TV Pendidikan di TV Okey RTM dan Tutor TV Astro juga diteruskan.

KPM turut menyediakan pelantar pembelajaran *Digital Educational Learning Initiative* Malaysia (DELIMa) yang mengandungi pelbagai sumber pendidikan. Sehingga kini, 3,245 video kurikulum, 324 video pedagogi dan 1,761 video DidikTV telah dimuat naik di pelantar DELIMa. KPM juga telah menaik taraf dan menambah baik pelantar DELIMa (DELIMa 2.0) dengan fitur baharu yang memberi fokus kepada pengalaman pengguna, analitis data, kandungan dan pembelajaran diperibadikan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, KPM terus komited untuk memastikan murid terutama dalam kalangan B40 di seluruh negara tidak ketinggalan dan dapat mengikuti pembelajaran secara maya dengan pemberian peranti digital di bawah Inisiatif Tabung Cerdik. Seperti yang diluluskan dalam Belanjawan 2021, Inisiatif Tabung Cerdik adalah satu inisiatif pemberian peranti digital kepada 150,000 orang murid B40 yang dilaksanakan oleh Yayasan Hasanah, sebuah yayasan di bawah Khazanah

NO SOALAN: 33

Nasional. CERDIK merupakan satu inisiatif tanggung jawab sosial korporat (CSR) oleh syarikat berkaitan kerajaan (GLC) dan syarikat pelaburan berkaitan kerajaan (GLIC) bertujuan menyediakan peranti digital dan pelan data kepada murid B40 yang dikenal pasti.

Yayasan Hasanah menguruskan sumbangan peranti digital termasuk pelan data daripada GLC dan GLIC serta menyelaraskan penghantaran peranti berkenaan ke Pejabat Pendidikan Daerah (PPD). Peranti digital yang diterima oleh KPM akan terus diagihkan kepada murid B40 yang telah dikenal pasti.

KPM yakin kerangka holistik yang dirancang dan dilaksanakan ini membolehkan murid mengikuti PdP secara berkesan, seterusnya dapat menangani keciciran murid dan memastikan mereka kekal dalam sistem pendidikan negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK HJ. BASHIR BIN HJ. ALIAS
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Datuk Hj. Bashir bin Hj. Alias mrinta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan apakah status kajian undang-undang khas bagi menangani golongan anti vaksin yang telah bertindak menyebarkan maklumat palsu sehingga mewujudkan kegentaran awam dalam kalangan rakyat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Setakat ini pihak Kerajaan masih berketetapan bahawa langkah terbaik untuk menangani golongan antivaksin adalah melalui **advokasi** dan hebahan **manfaat vaksin** berbanding penguatkuasaan undang-undang khas yang merupakan alternatif terakhir dalam menangani golongan ini.

Berdasarkan hasil kajian Bahagian Pendidikan Kesihatan, KKM pada bulan April 2021, kadar penerimaan vaksin COVID-19 oleh penduduk Malaysia ialah 85% manakala yang tidak bersetuju menerima vaksin hanyalah dalam lingkungan 5% sahaja.

Sekiranya terdapat laporan polis dibuat mengenai golongan antivaksin atau mana-mana orang yang cuba untuk mempengaruhi pencapaian Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan (PICK), kertas siasatan akan dibuka di bawah seksyen 233 Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 [Akta 588] dan juga seksyen 505 Kanun Keseksaan [Akta 574].

Pelbagai inisiatif juga sedang dilaksanakan oleh Kerajaan bagi menggalakkan penerimaan vaksin COVID-19 dalam kalangan masyarakat. Antaranya adalah seperti:

- i) kemudahan kepada penerima vaksin lengkap, seperti dibenarkan untuk makan di restoran, dibenarkan melakukan aktiviti pelancongan tertentu, dan pasangan suami isteri jarak jauh dibenarkan untuk merentas daerah dan negeri;
- ii) memudah cara penerimaan vaksin oleh masyarakat di lokasi sukar dicapai melalui aktiviti *outreach* ke kawasan kampung dan pedalaman, serta menjalankan aktiviti pemberian suntikan vaksin di rumah bagi individu yang terlantar. Pemberian vaksin juga dilaksanakan secara *walk-in* di beberapa kawasan. Bagi industri dengan tenaga kerja yang besar, pemberian vaksin dilaksanakan di tempat kerja. Penambahan pusat pemberian vaksin (PPV) juga dilaksanakan di kawasan tertentu, bagi meningkatkan bilangan individu yang boleh diberi suntikan vaksin dalam sehari; dan
- iii) menggunakan vaksin satu dos seperti CanSino bagi memudahkan capaian vaksin yang menyeluruh kepada masyarakat terutama di kawasan pedalaman dan pulau, perkampungan Orang Asli.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN BALASUBRAMANIAM A/L
NACHIAPPAN
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Tuan Balasubramaniam a/l Nachiappan minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan apakah Agenda Nasional Malaysia Sihat (ANMS) dan bagaimanakah inisiatif dalam mendidik Keluarga Malaysia untuk hidup bersama virus seperti mana yang disebut oleh Perdana Menteri sebelum ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Agenda Nasional Malaysia Sihat (ANMS) diadakan bermatlamat menjadikan rakyat Malaysia Sihat Sejahtera melalui pembudayaan hidup sihat dan kelestarian persekitaran yang menyokong kesejahteraan kesihatan. ANMS menggunakan pendekatan *Whole of Nation* iaitu penglibatan secara menyeluruh agensi kerajaan, swasta dan Badan Bukan Kerajaan (NGO) serta rakyat bagi memastikan pelaksanaannya adalah secara menyeluruh.
2. Bagi melahirkan rakyat sihat dan hidup sejahtera, Kementerian Kesihatan telah pun mengambil kira inisiatif mendidik Keluarga Malaysia dalam ANMS bagi meningkatkan sistem daya ketahanan badan (imuniti) rakyat. Dalam menghadapi fasa endemik COVID-19, beberapa inisiatif difokuskan iaitu literasi kesihatan rakyat akan ditingkatkan dengan mendidik, mengubah tingkah laku kesihatan dan memperkasa rakyat hidup bersama-sama virus COVID-19 dengan mengambil tindakan membudayakan hidup sihat secara berterusan.
3. Pemerkasaan rakyat adalah penting bagi membolehkan rakyat faham dan berupaya mengambil tindakan terbaik dalam pencegahan dan kawalan penyakit serta membudayakan norma baharu kehidupan yang sihat dan selamat secara berterusan bagi melindungi diri, keluarga dan komuniti. Pemerkasaan rakyat

dilaksanakan secara holistik dengan rakan strategik terdiri daripada agensi/institusi awam dan swasta, sukarelawan, pertubuhan bukan kerajaan (NGO), ejen kesihatan (COMBI dan KOSPEN) dan juga pemimpin.

4. Secara umumnya, inisiatif ini akan terus diperkenal dan diperkukuhkan dalam kalangan rakyat iaitu melalui :-

(i) Pertama: Kawalan Kesihatan Kendiri

Menerusi ANMS, rakyat akan terus diminta untuk mengamalkan norma baharu, mematuhi SOP serta mengambil tindakan untuk kawalan kesihatan sendiri seperti menjalani ujian sendiri dan kuarantin diri jika bergejala atau menjadi kontak rapat kepada kes positif untuk mengelak jangkitan dan penularan COVID-19 dalam komuniti.

(ii) Kedua: Kesejahteraan Mental

Aspek kesihatan mental tetap diberikan keutamaan dengan mengharapkan rakyat mengamalkan *take 5* iaitu kekal berhubung, aktifkan diri, terokai minat, beri dan bersyukur. Kementerian Kesihatan Malaysia juga memperkasakan rakyat supaya mengamalkan *Lets' Talk* Minda Sihat untuk mendapatkan sokongan dan bantuan yang diperlukan; dan

(iii) Ketiga: Tingkatkan Imuniti Badan

Bagi mengukuhkan sistem imun badan atau daya ketahanan

badan melawan penyakit dalam kalangan rakyat, pengekalan budaya hidup sihat adalah amat penting dengan melakukan aktiviti fizikal, makan secara sihat dan selamat, tidak merokok dan pengambilan vaksin.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK MOHAN A/L THANGARASU
TARIKH : 4 OKTOBER 2021**

Datuk Mohan a/l Thangarasu minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan menyatakan **sejauh** manakah Program Mobilisasi Vaksin Komuniti (MOVAK) **berkesan dan kenapakah Kerajaan masih belum menggiatkan inisiatif MOVAK di kawasan-kawasan terkesan akibat wabak COVID-19.**

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Terlebih dahulu saya bagi pihak Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) ingin merakamkan ucapan terima kasih di atas soalan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat mengenai Program Mobilisasi Vaksin Komuniti (MOVAK) *Outreach*.
2. Program ini adalah inisiatif bersama antara Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT), Kementerian Perpaduan Negara (KPN) dengan sokongan daripada Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM), Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi (MOSTI) serta Jawatankuasa Pasukan Petugas Khas Imunisasi COVID-19 (CITF) negeri/daerah dalam usaha menyokong mempercepatkan Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan (PICK).
3. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, inisiatif tambahan ini bertujuan untuk memperluaskan jangkauan komuniti bervaksin dan menyokong gerak kerja di Pusat Pemberian Vaksin (PPV) di seluruh negara, selain diharap dapat mengurangkan bebanan para petugas kesihatan di seluruh negara. Oleh itu, program MOVAK *Outreach* ini telah dipertanggungjawabkan untuk memberi vaksin kepada seramai individu yang boleh bagi memastikan kadar pemberian vaksin di

NO SOALAN: 37

negeri-negeri terkesan meningkat dan seterusnya mempercepat pencapaian imuniti kelompok.

4. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pelaksanaan Program MOVAK *Outreach* ini secara umum telah berjaya menyumbang kepada peningkatan jumlah komuniti bervaksin di kawasan-kawasan terkesan dengan wabak COVID-19. Tumpuan program MOVAK Outreach KPKT lebih kepada golongan penjaja/ peniaga kecil dan komuniti kawasan PPR, manakala Kementerian Perpaduan Negara (KPN) mensasarkan penduduk di kawasan pinggir bandar dan luar bandar di seluruh negara.
5. Pelaksanaan program MOVAK *Outreach* KPKT melibatkan **penggunaan bas-bas penumpang sebagai *Mobile Vaccination Unit* (MVU)** dan mendapat **komitmen serta kerjasama tenaga petugas** dari:
 - (i) pegawai dan kakitangan KPKT;
 - (ii) syarikat kesihatan pihak swasta (Protect Health Corporation Sdn. Bhd.); dan
 - (iii) sukarelawan dari komuniti setempat.

6. Program MOVAK *Outreach* KPKT telah bermula pada 23 Ogos 2021 bertempat di **7 buah negeri** iaitu:
- (i) Perlis;
 - (ii) Kedah;
 - (iii) Pulau Pinang;
 - (iv) Perak;
 - (v) Negeri Sembilan;
 - (vi) Melaka; dan
 - (vii) Johor.
7. Bekalan vaksin yang diterima untuk program MOVAK *Outreach* ini adalah berdasarkan persetujuan antara Jabatan Kesihatan Negeri dan KPKT. Oleh kerana terdapat permintaan daripada masyarakat setempat dan bagi mengelakkan pembaziran vaksin, pemberian vaksin program MOVAK KPKT juga dibuka kepada orang ramai yang masih belum menerima vaksin dos pertama.

8. Untuk makluman Ahli yang Berhormat, Program MOVAK *Outreach* KPKT telah selesai melaksanakan pemberian vaksin dos pertama di lokasi-lokasi yang telah dirancang. Pencapaian pelaksanaan pemberian vaksin COVID-19 bagi dos pertama mengikut negeri adalah seperti berikut:

Bil.	Negeri	Dos Diterima	Divaksin	(%) Divaksin Dos 1
1.	Perlis	7,500	7,082	94.43%
2.	Kedah	6,512	5,923	90.96%
3.	Pulau Pinang	16,210	15,267	94.18%
4.	Perak	4,212	4,200	99.72%
5.	Negeri Sembilan	2,000	1,432	71.6%
6.	Melaka	4,000	4,000	100%
7.	Johor	2,000	1,796	89.8%
	Keseluruhan	42,434	39,700	93.56%

NO SOALAN: 37

9. KPKT kini sedang dalam pelaksanaan pemberian vaksin COVID-19 dos kedua. Sehingga 27 September 2021, pencapaian pemberian vaksin COVID-19 dos kedua mengikut negeri adalah seperti berikut:

Bil.	Negeri	Dos Diterima	Divaksin	(%) Divaksin Dos 2
1.	Perlis	7,276	6,817	93.7%
2.	Kedah	5,000	4,913	98.26%
3.	Pulau Pinang	11,111	10,662	95.96
4.	Perak	4,208	4,112	97.72%
5.	Negeri Sembilan	1,420	1,372	96.62%
6.	Melaka	4,000	3,901	97.53%
7.	Johor	1,810	1,722	95.14%
	Keseluruhan	34,825	33,499	96.19%

10. Bagi program MOVAK yang dijalankan oleh **Kementerian Perpaduan Negara (KPN)**, ia telah dilancarkan pada **10 Julai 2021** dengan menggunakan **25 buah bas yang telah diubah suai** menjadi Pusat Pemberian Vaksin Bergerak mengikut spesifikasi yang diluluskan Kementerian Kesihatan Malaysia.
11. Di bawah program MOVAK KPN, lokasi serta vaksin yang digunakan tertakluk kepada bekalan yang disediakan oleh Pejabat Kesihatan

NO SOALAN: 37

Daerah (PKD) dan senarai penerima vaksin pula berdasarkan senarai nama yang berdaftar di bawah MySejahtera.

12. Sehingga 28 September 2021, KPN melaporkan seramai 541,239 orang berjaya divaksinasi iaitu 313,348 (57.9%) orang telah menerima dos 1 dan 227,891 (42.1%) orang telah menerima dos lengkap kedua dengan menggunakan kaedah Bas MOVAK, "Outreach" MOVAK dan PPV Statik yang dilaksanakan di kawasan pinggir bandar, kampung, ladang/estet dan perkampungan orang asli di negeri-negeri di Semenanjung Malaysia dan Sabah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' ISA BIN AB. HAMID
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

DATO' ISA bin AB. HAMID minta **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR** menyatakan berapakah jumlah perolehan yang dapat diagihkan kepada koperasi dan usahawan Orang Asli dalam bajet Bakul Makanan bagi JAKOA Negeri Selangor, Kelantan, Negeri Sembilan dan Johor sepanjang Perintah Kawalan Pergerakan (PKP).

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat,

Kementerian Pembangunan Luar Bandar melalui Jabatan Kemajuan Orang Asli sentiasa prihatin terhadap masyarakat Orang Asli yang terkesan akibat Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Oleh itu, program bakul makanan telah diperuntukan untuk meringankan beban isi rumah tersebut. Pembekalan Bakul Makanan Fasa 1 PKP 3.0 di bawah Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) berjumlah RM12,453,800.00 yang melibatkan seramai 62,269 Ketua Isi Rumah (KIR).

Pembekalan Bakul Makanan Fasa 2 PKP 3.0 pula adalah melalui peruntukan di bawah Pelan Pemulihan Negara (PEMULIH) yang disalurkan ke JAKOA sebanyak RM10 Juta. Sebanyak RM9,954,000.00 telah di belanjakan dengan penerima manfaat seramai 63,000 KIR.

Berhubung dengan perolehan kepada Usahawan dan Koperasi Orang Asli, adalah dimaklumkan bahawa semua perolehan mengikut Garis Panduan Perbelanjaan Darurat (AP 55) Dan Perolehan Darurat 173.2 yang mana pembekal-pembekal bakul makanan/ Koperasi mempunyai ciri-ciri berikut:

1. Kemampuan dan kesegeraan pembekal untuk melakukan pembekalan bakul makanan dalam tempoh tersebut.
2. Kecukupan modal pembekal untuk melaksanakan pembekalan.

Bagi Fasa 1, jumlah perolehan yang diagihkan kepada usahawan dan Koperasi Orang Asli adalah RM1.25 juta yang memerlukan keperluan Orang Asli di Negeri Selangor. Negeri Sembilan, Negeri Johor dan Negeri Kelantan peruntukan berjumlah RM 860,200.00 ribu tidak melibatkan perolehan dari Koperasi dan Usahawan Orang Asli.

Bagi Fasa 2 pula, sebanyak dua Syarikat Orang Asli iaitu di Negeri Selangor telah membekal bakul makanan dengan peruntukan berjumlah RM 952 ribu. Manakala bagi Negeri Kelantan, Negeri Johor dan Negeri Sembilan perolehan tidak melibatkan Syarikat Orang Asli.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' HAJI JEFRIDIN BIN HAJI ATAN
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Dato' Haji Jefridin bin Haji Atan minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan apakah tindakan dan langkah proaktif yang diambil Kementerian berkenaan **isu pembatalan penyertaan dan kemenangan atlet disebabkan masalah teknikal** semasa pertandingan di sesebuah kejohanan sukan seperti Olimpik.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Pihak Kementerian memandang serius insiden yang berlaku terhadap atlet negara Ziyad Zolkefli (Para-Olahraga) yang kehilangan pingat emas setelah dibatalkan dan ditarik balik penyertaan serta keputusan prestasi cemerlangnya oleh pengadil atau pegawai teknikal sukan para olahraga di Tokyo 2020 baru-baru ini. Pihak Kementerian tegas mendokong pendirian Ziyad bahawa dakwaan mengatakan beliau lewat adalah tidak berasas sama sekali dan keputusan pengadil atau pegawai teknikal tersebut hasil daripada provokasi pegawai@jurulatih pasukan Ukraine yang mana atletnya merupakan pesaing utama Ziyad. Walaupun begitu, pihak Kementerian akan tetap menjalankan siasatan lanjut bagi memastikan dakwaan dan pendirian kita mempunyai asas yang kukuh.

Berikutan insiden tersebut, Kementerian telah menubuhkan **Jawatankuasa Siasatan Dalaman** yang dipengerusikan oleh YBhg. Tan Sri Borhan bin Dolah (mantan Ketua Pengarah Perkhidmatan Awam (KPPA) Malaysia) untuk menjalankan **siasatan terperinci mengenai pembatalan penyertaan dan kemenangan Muhammad Ziyad Zolkefli** di Temasya Sukan Paralimpik Tokyo 2020. Laporan siasatan mengenai perkara ini akan dikemukakan kepada Kementerian Belia dan Sukan untuk tindakan selanjutnya.

Pihak Kementerian akan meneliti pandangan daripada jawatankuasa tersebut dan seterusnya akan merancang **pelan tindakan**

susunan bersama-sama dengan **Majlis Paralimpik Malaysia (MPM)** dan **Persatuan Para Olahraga Malaysia** mengenai insiden yang berlaku terhadap Ziyad untuk memohon agar **sesi pendengaran khas pihak Majlis Paralimpik Antarabangsa (IPC) dan World Para Athletics (WPA)** terhadap rayuan yang telah dikemukakan sebelum ini. Pihak Kementerian juga sedang mempertimbangkan kemungkinan untuk membawa isu ini ke **Court of Arbitration in Sports (CAS)** sekiranya kita masih gagal meyakinkan pihak IPC dan WPA.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, Kementerian memandang serius perkara ini dan akan **menambah baik SOP penyertaan atlet ke temasya sukan antarabangsa** terutama yang melibatkan atlet-atlet para supaya perkara seperti ini tidak akan berulang lagi. Sukalah dimaklumkan bahawa temasya Olimpik dan Paralimpik Tokyo 2020 dilaksanakan dalam keadaan berhati-hati dan berlainan dari temasya berkenaan di waktu bukan di bawah ancaman Pandemik COVID-19 ketika ini. Terdapat banyak limitasi dan kawalan kemasukan serta pergerakan yang diminimumkan oleh Jawatankuasa Penganjur bagi meminimumkan risiko jangkitan COVID-19.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : DATUK DONALD PETER MOJUNTIN
TARIKH : 4 OKTOBER 2021 (ISNIN)

Datuk Donald Peter Mojuntin minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan apakah rancangan Kerajaan untuk memastikan masalah kekurangan katil di *Intensive Care Unit* (ICU) dan kelengkapan seperti ventilator di hospital-hospital seluruh negara, khususnya di Sabah akibat pandemik COVID-19 dapat diatasi.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat

1. Bagi meningkatkan kapasiti perawatan rapi di hospital awam terutama dalam menangani pandemik COVID-19, Kementerian Kesihatan telah menjalankan langkah-langkah seperti berikut:
 - i) melakukan **pengubahsuaian ruangan tertentu** (*repurpose area*) di dalam dan di luar bangunan hospital untuk dijadikan wad dan *Intensive Care Unit* (ICU) sementara; dan
 - ii) pembinaan *Modular ICU* dan ICU Medan di beberapa negeri.
2. Ini membolehkan kapasiti katil ICU di hospital awam dipertingkatkan daripada **809** katil (sebelum pandemik) kepada **2,201** katil (pada 20 September 2021). Daripada jumlah ini, sebanyak **1,611** katil diperuntukkan untuk pesakit COVID-19.
3. Selain itu, hospital swasta juga turut menerima dan menyediakan katil bagi pesakit COVID-19, di mana sebanyak **112 hospital swasta** yang terlibat dengan jumlah katil ICU yang disediakan adalah sebanyak **135**.
4. Berhubung kelengkapan di hospital seluruh negara, Kementerian Kesihatan telah membelanjakan sebanyak **RM11,045,500.00** untuk **perolehan secara darurat** bagi peralatan perubatan ICU seperti

ventilator, katil ICU dan *patient monitor* di semua hospital KKM seluruh negara.

5. Bagi keperluan negeri Sabah, Kementerian Kesihatan telah membekalkan **satu unit modular ICU dengan kapasiti 10 katil di Hospital Tawau**. Selain itu, sebanyak **165 katil repurpose ICU** telah diwujudkan di hospital-hospital negeri Sabah menjadikan jumlah keseluruhan adalah sebanyak **225 katil dengan peratus penggunaan sebanyak 71%** (hingga 20 September 2021). Selain itu, jumlah ventilator sedia ada adalah sebanyak **180 unit dengan peratus penggunaan sebanyak 43%** (hingga 20 September 2021).

Sekian, terima kasih.

NO SOALAN: 41

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DR. AHMAD AZAM BIN
HAMZAH
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Dr. Ahmad Azam bin Hamzah minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan apakah tindakan Kerajaan dalam memastikan sektor pelancongan tidak gulung tikar walaupun telah dibenarkan beroperasi.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, penularan pandemik COVID-19 telah menjejaskan bukan sahaja ekonomi dan sektor pelancongan di Malaysia, malah di seluruh dunia.
2. Sektor pelancongan bukan hanya meliputi hotel dan penerbangan sahaja. Rantaiannya juga adalah luas, termasuk sektor peruncitan, makanan dan minuman (*F&B*), acara perniagaan (*BE*) dan sebagainya. Sebagai industri yang berorientasikan mobiliti, pelancongan adalah salah satu sektor ekonomi yang paling teruk terkesan dan mengambil masa yang lebih lama untuk pulih, terutamanya dengan pelaksanaan tiga Perintah Kawalan Pergerakan (*PKP*) di Malaysia.
3. Kerajaan telah menyediakan pelbagai bantuan bagi meringankan kepayahan penggiat industri pelancongan melalui pakej-pakej ransangan ekonomi yang telah diumumkan seperti *PEMERKASA* dan *PEMULIH*.
4. Antaranya ialah Geran Bantuan Khas Secara *One-Off* kepada penggiat-penggiat industri seperti syarikat pengendalian pelancongan berlesen dengan MOTAC, ejen MM2H, pemandu pelancong, pengendali inap desa di bawah Program Pengalaman Homestay Malaysia MOTAC

NO SOALAN: 41

serta pengusaha Spa dan Pusat Urutan Kaki yang berdaftar dengan MOTAC.

5. Antara contoh bantuan lain yang turut diberikan adalah seperti:

- (i) pelanjutan diskaun bil elektrik kepada penggiat industri
- (ii) pengecualian cukai pelancongan dan cukai perkhidmatan kepada pengusaha hotel sehingga 31 Disember 2021; dan
- (iii) Skim Subsidi Upah.

6. Selain itu, MOTAC sendiri turut telah melaksanakan inisiatif-inisiatif bukan kewangan untuk membantu syarikat pengendali pelancongan. Antaranya dengan memberi beberapa kelonggaran kepada syarikat pengendali pelancongan bagi membantu penggiat industri pelancongan seperti Kelonggaran Berkaitan Kompaun, Pengecualian Fi Kepada Pengusaha Pelancongan dan Kelonggaran Syarat Lesen Kepada Pengusaha Pelancongan. Semua bantuan ini telah memberi manfaat kepada lima ribu tiga ratus empat puluh syarikat pengendali pelancongan yang berlesen di bawah MOTAC.

7. Sebagai langkah untuk kembali bangkit, MOTAC melalui beberapa siri konsultasi bersama penggiat industri pelancongan telah membangunkan Pelan Pemulihan Pelancongan atau PPP dalam mencari keseimbangan antara kepentingan ekonomi dan kesihatan awam.

8. PPP merupakan salah satu usaha berterusan MOTAC dalam mengembalikan keyakinan pelancong terhadap tahap keselamatan di

NO SOALAN: 41

sesuatu destinasi pelancongan, selain berusaha untuk memastikan sektor pelancongan negara mampu menjana semula pendapatan secara berterusan selepas pembukaan sektor ini secara berperingkat kelak.

9. Antara fokus PPP termasuklah:

- (i) merancakkan semula pelancongan domestik;
- (ii) membantu mempercepatkan proses pemberian vaksin kepada rakyat tempatan termasuk petugas-petugas barisan hadapan sektor pelancongan, seni dan budaya di seluruh negara dalam usaha mencapai imuniti kelompok di destinasi-destinasi pelancongan popular negara;
- (iii) mempergiatkan Kempen Promosi *Rindu Melancong? Jom Vaksin Dulu!* dalam menggalakkan lebih ramai rakyat Malaysia untuk mendaftar di bawah Program Vaksinasi COVID-19 Kebangsaan;
- (iv) mengembalikan keyakinan awam untuk melancong dengan mempromosikan Malaysia sebagai destinasi yang selamat, bersih dan sihat. Ini turut dilaksanakan melalui usaha sama MOTAC dengan penggiat industri seperti Program Pensijilan *Clean & Safe Malaysia*, Program Pensijilan *Travel Safe* dan *MySafe BE Planner*;
- (v) memberi keutamaan kepada digitalisasi proses perniagaan menerusi aplikasi teknologi tanpa sentuhan yang selamat dan lancar;

- (vi) meningkatkan kemahiran dan kapasiti penggiat industri menerusi program pemahiran semula atau *reskilling and upskilling* yang berterusan;
- (vii) melonggarkan atau mempermudah peraturan dalam membantu penggiat industri yang terjejas; dan
- (viii) meneroka potensi membuka semula aktiviti pelancongan antarabangsa yang memfokuskan pada segmen produk pelancongan yang berpaksikan alam semula jadi, kawasan luar bandar dan budaya.

10. Sebagai permulaan, Pulau Langkawi telah dipilih sebagai destinasi rintis gelembung pelancongan bermula 16 September 2021. Sekiranya berjaya, In Sya Allah kita doakan ia akan berjaya, lebih banyak gelembung pelancongan yang berpotensi akan diteruskan ke destinasi-destinasi peranginan lain seluruh negara seperti Pulau Redang, Pulau Pangkor, Pulau Tioman dan destinasi-destinasi pelancongan tanah tinggi seperti Cameron Highlands dan Genting Highlands.

11. MOTAC yakin dengan pembukaan destinasi pelancongan yang lebih banyak kelak serta mengambil kira komitmen pematuhan SOP oleh Keluarga Malaysia, pelancongan domestik akan kembali rancak dan seterusnya membantu industri ini pulih semula.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA`2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB SR. HAJI MOHD APANDI BIN
MOHAMAD
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Sr. Haji Mohd Apandi Bin Mohamad minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan langkah-langkah yang akan diambil pada masa hadapan untuk pengambilan ke jawatan tetap pegawai-pegawai perubatan yang berstatus kontrak.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Berhubung langkah-langkah yang akan diambil pada masa hadapan untuk pengambilan ke jawatan tetap pegawai-pegawai perubatan yang berstatus kontrak, Kerajaan pada 14 Julai 2021 telah bersetuju supaya pegawai perubatan lantikan kontrak yang telah melengkapkan khidmat wajib dua tahun dilanjutkan tempoh kontrak untuk 2 tahun lagi bagi memastikan kesinambungan perkhidmatan dan membolehkan pegawai membuat persediaan bagi menyambung pengajian kepakaran.
2. Selain itu, dalam tempoh dua tahun lanjutan kontrak ini, sekiranya pegawai ditawarkan pengajian kepakaran, maka pegawai akan ditawarkan kontrak lanjutan selama empat tahun lagi untuk melengkapkan pengajian kepakaran.
3. Kerajaan juga bersetuju agar Kementerian Kesihatan dan agensi berkaitan menyediakan satu pelan komprehensif yang merangkumi tindakan jangka pendek, sederhana dan panjang bagi menangani isu doktor kontrak ini. Sehubungan itu, satu jawatankuasa khas telah ditubuhkan pada 20 Ogos 2021.
4. Fokus keutamaan jawatankuasa ini adalah seperti berikut:
 - (i) meneliti strategi bagi meningkatkan lagi peluang pekerjaan dalam perkhidmatan kesihatan di kementerian dan agensi

awam lain serta sektor swasta agar lebih peluang pekerjaan disediakan kepada graduan perubatan di Malaysia;

- (ii) meneliti dan mengemukakan permohonan untuk mewujudkan perjawatan tetap tambahan mengikut keperluan fasiliti kepada Agensi Pusat;
 - (iii) meneliti dan meminda ketetapan sedia ada dalam Akta Perubatan 1971, Akta Pergigian 1971 dan Akta Pendaftaran Ahli Farmasi 1950 berkaitan dengan latihan siswazah dan khidmat wajib serta mekanisme pelaksanaan pengajian kepakaran yang lebih fleksibel; dan
 - (iv) mengadakan perbincangan dengan Jabatan Perkhidmatan Awam bagi meneliti kesesuaian pindaan Akta Pencen 1980 atau memperkenalkan penambahbaikan yang setara kerana sebarang pindaan juga melibatkan penjawat awam lain dan implikasi terhadap dasar sedia ada berkaitan skim pencen dalam Perkhidmatan Awam. Kajian ini masih memerlukan pewujudan jawatan tetap pada setiap tahun.
5. Dalam tempoh kajian ini, penyerapan pegawai perubatan kontrak ke jawatan tetap masih diteruskan dari semasa ke semasa tertakluk kepada kekosongan jawatan tetap sedia ada.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ROBERT LAU HUI YEW
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Tuan Robert Lau Hui Yew minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah rancangan Kerajaan dalam memperkenalkan langkah-langkah memperkukuhkan sistem perlindungan sosial bagi golongan warga emas, termasuk menaikkan umur persaraan dan sumbangan kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP).

JAWAPAN

YB DATUK DR. ABD LATIFF BIN AHMAD

[MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (TUGAS-TUGAS KHAS)]

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Perlindungan sosial merupakan perlindungan yang diberikan kepada rakyat melalui satu siri tindakan asas sebagai persediaan kepada pelbagai risiko ekonomi, sosial dan alam sekitar untuk memastikan kesejahteraan rakyat sepanjang kitaran hidup mereka. Kerajaan telah mengambil pelbagai langkah bagi memperkukuhkan sistem perlindungan sosial kepada rakyat termasuk bagi golongan warga emas secara bersasar mahu pun umum. Majlis Perlindungan Sosial Malaysia (MySPC) selaku badan induk perlindungan sosial negara yang diurus setia oleh Unit Penyelarasan Pelaksanaan, Jabatan Perdana Menteri (ICU JPM) akan menyelaras agenda perlindungan sosial berdasarkan kitaran hayat termasuk golongan warga emas.
2. Untuk makluman, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) sebagai kementerian bertanggungjawab ke atas golongan sasaran warga emas sedang melaksanakan Kajian Kandungan, Pendekatan dan Skop Bagi Pewujudan Satu Akta Khusus Untuk Warga Emas di Malaysia memandangkan sehingga kini Malaysia masih belum mempunyai akta khusus untuk kumpulan

sasar ini yang menumpukan kepada mempertingkatkan perlindungan dan hak asasi warga emas di Malaysia.

3. Kebajikan warga emas adalah tanggungjawab bersama antara Kerajaan, komuniti dan keluarga. Di bawah strategi penglibatan dan kesepaduan antara generasi, Kerajaan mengambil langkah proaktif untuk memperkasa dan mendayaupayakan komuniti bagi memperkenalkan konsep Penjagaan Warga Emas Berasaskan Komuniti. Berikut adalah inisiatif pemeraksanaan komuniti bagi tujuan tersebut:

- (i) Pusat Aktivit Warga Emas (PAWE)
- (ii) Khidmat Bantu di Rumah (*Home Help Services*)
- (iii) Unit Penyayang Warga Emas (UPWE)
- (iv) Perkhidmatan *Respite Care*
- (v) Bantuan Warga Emas
- (vi) Bantuan Kerajaan kepada Pertubuhan Sukarela Kebajikan (PSK)
- (vii) Penguatkuasaan Akta Pusat Jagaan 1993

4. Di samping itu, Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) sebagai salah sebuah institusi perlindungan sosial sentiasa berusaha untuk mengambil langkah proaktif dalam memperkukuhkan asas perlindungan sosial, terutamanya dalam aspek keselamatan kewangan bagi golongan warga emas iaitu daripada segi kecukupan simpanan persaraan untuk menampung keperluan perbelanjaan pada hari tua.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK RAZALI BIN IDRIS
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Datuk Razali Bin Idris minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan pendekatan pemulihan kesejahteraan kesihatan awam bagi tujuan mengurangkan penularan COVID-19 selepas negara mencapai 100 peratus lengkap dos vaksin.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Berhubung pemulihan kesejahteraan kesihatan awam yang telah dirangka selepas negara mencapai 100% lengkap dos vaksin, antara pendekatan yang diambil Kementerian Kesihatan adalah *Find, Test, Trace, Isolate and Support* (FTTIS) dan menjalankan pengujian dan surveilan menggunakan kit ujian sendiri serta lain-lain kit ujian lebih pantas seperti *breathalyser*. Kementerian Kesihatan juga akan memantapkan surveilan dengan memantau kadar insiden bagi setiap penduduk, surveilan berdasarkan peristiwa (*Event Base Surveillance*) atau indikator (*Indicator Base Surveillance*), surveilan berdasarkan ujian makmal dan surveilan persekitaran seperti pemantauan air kumbahan, udara dan permukaan.
2. Dengan liputan vaksinasi COVID-19 100%, majoriti kes-kes COVID-19 adalah terdiri daripada kes kategori 1 atau kategori 2. Pengurusan kes ringan ini akan dipantau di bawah penjagaan kesihatan primer. Bagi memastikan kemungkinan terdapat peningkatan kes-kes teruk, Kementerian Kesihatan akan memastikan kapasiti hospital mencukupi dengan rawatan yang berkesan dan akan mengambil perhatian yang lebih terhadap golongan rentan/ berisiko tinggi.
3. Selain itu, pemerkasaan komuniti dalam membudayakan

amalan norma baharu [3C (*Crowded, Confined, Close Conversation*) & 3W (*Wash, Warn, Wear*)] juga dipertingkatkan. Kesedaran komuniti mengenai tanggungjawab sosial dan menjadi agen perubahan oleh

individu dan komuniti perlu sentiasa dijalankan. Ketua masyarakat juga diperkasa untuk membantu memantau komuniti yang sedang menjalani isolasi sendiri dan kuarantin sendiri. Di samping itu, penglibatan badan bukan kerajaan (NGO) dan organisasi berasaskan komuniti (CBO) diperkukuhkan. Masyarakat juga perlu sentiasa diberi sokongan bagi memastikan daya tahan kesihatan mental mereka berdaya tahan demi kelangsungan hidup dalam fasa endemik.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' KESAVADAS A/L A. ACHYUTHAN
NAIR
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Dato' Kesavadas a/l A. Achyuthan Nair minta **MENTERI KANAN PENDIDIKAN** menyatakan pelan koordinasi bagi program vaksinasi calon-calon SPM dan STPM 2021 di sekolah-sekolah di bawah Kementerian di kawasan-kawasan luar bandar di Negeri Sembilan dan jaminan pelan Kementerian tersebut terhadap kesaksamaan vaksinasi untuk semua jenis sekolah.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

23

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) menyambut baik keputusan Kerajaan untuk memberi vaksinasi kepada remaja, termasuk murid sekolah berumur 12 hingga 17 tahun di bawah Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan Remaja (PICK Remaja). Pemberian vaksin kepada murid sekolah adalah tertakluk kepada ketetapan pihak Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi (MOSTI) dan Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) berdasarkan kesediaan bekalan vaksin. PICK Remaja yang dikendalikan oleh Pasukan Petugas Khas COVID-19 Remaja (CITF-A) telah bermula di Sarawak pada 8 September lalu, diikuti Wilayah Persekutuan Labuan, Sabah dan kini diperluaskan ke seluruh negara, termasuk di Negeri Sembilan.

KPM sentiasa bekerjasama rapat dengan KKM dan CITF-A dalam membantu pendaftaran murid sekolah untuk tujuan vaksinasi serta mengenal pasti sekolah yang sesuai untuk dijadikan pusat pemberian vaksin (PPV) kepada murid sekolah. KPM turut membantu dalam menyediakan petugas dan keperluan logistik untuk tujuan ini.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, KPM telah memanjangkan senarai nama murid Tingkatan Lima dan Tingkatan Enam kepada CITF pada 25 Jun 2021. Selain itu, senarai nama murid yang berumur di antara 12 hingga 18 tahun juga telah dipanjangkan kepada CITF-A pada 18 September

NO SOALAN: 45

2021 bagi tujuan mendapatkan temu janji vaksinasi COVID-19.

KPM akan sentiasa bekerjasama rapat dengan CITF-A dalam pelaksanaan PICK Remaja agar kadar vaksinasi murid yang berumur di antara 12 hingga 17 tahun serta murid berumur 18 tahun dapat terus ditingkatkan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DR. NUIING JELUING
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Dr. Nuing Jeluing minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan berkenaan jenis vaksin yang diguna pakai di negara kita dan perbandingan keberkesanannya dengan satu sama lain.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat

1. Berhubung jenis vaksin yang diguna pakai di Malaysia, hingga kini, terdapat 7 vaksin telah diberikan pendaftaran bersyarat untuk kegunaan bencana oleh Pihak Berkuasa Kawalan Dadah (PBKD) iaitu:
 - i. Vaksin Comirnaty (Pfizer- BioNTech)
 - ii. Vaksin Vaxzevria (Oxford/AstraZeneca)
 - iii. Vaksin CoronaVac (Sinovac Biontech)
 - iv. Vaksin Convidecia (CanSino Biologics Inc)
 - v. Vaksin Sinopharm
 - vi. Vaksin Janssen (Johnson & Johnson)
 - vii. Vaksin Moderna
2. Daripada jumlah tersebut, hanya lima (5) vaksin yang telah diluluskan terlibat dalam senarai perolehan vaksin COVID-19 oleh kerajaan bagi program PICK iaitu AstraZeneca dan Johnson & Johnson (di bawah Fasilitas COVAX) dan Pfizer BioNtech, AstraZeneca, Sinovac dan CanSino (secara rundingan terus dengan pengeluar).
3. Selain itu, vaksin Gamaleya (Sputnik V) yang turut disenaraikan dalam PICK dan terlibat dalam senarai perolehan vaksin COVID-19 (secara rundingan terus dengan pengeluar), masih dalam pertimbangan untuk kelulusan oleh PBKD.

4. Bagi vaksin Moderna dan Sinopharm, kedua-dua vaksin ini tidak tersenarai dalam PICK. Walau bagaimanapun, kedua-duanya akan dibenarkan untuk dipasarkan di pasaran terbuka Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua,

5. Berhubung keberkesanan vaksin, semua vaksin yang telah diluluskan di Malaysia **telah melebihi 50% tahap keberkesanan yang disyorkan oleh WHO** serta terbukti selamat untuk digunakan.
6. Tahap keberkesanan vaksin-vaksin tersebut adalah berlandaskan bukti-bukti saintifik melalui beberapa platform iaitu :
 - i. Hasil dapatan **kajian klinikal fasa 3**.
 - ii. ***Real World Data*** daripada beberapa negara termasuk United Kingdom di mana data keberkesanan vaksin juga dianalisis berdasarkan keberkesanan vaksin dalam mencegah simptomatik COVID- 19, kemasukan ke wad dan ICU serta kematian.
 - iii. **Analisis data tempatan yang dijalankan melalui kajian** yang dijalankan oleh Institut Penyelidikan Klinikal, NIH dan Badan Bertindak Imunisasi COVID-19 CITF **dikenali sebagai RECoVAM (*The Real-World Evaluation of COVID-19 Vaccines under the Malaysia National COVID-19 Immunisation Program*)**. Objektif utama kajian adalah untuk menilai keberkesanan vaksin-vaksin di bawah PICK iaitu Comirnaty (Pfizer-BioNTech), Vaxzevria (Astrazeneca-

Oxford) dan CoronaVac (Sinovac Biotech). Kajian tersebut bermula daripada 1 April 2021 sehingga 12 September 2021 yang lalu.

7. Keberkesanan vaksin tersebut secara terperinci adalah seperti berikut:

i. **Comirnaty / Pfizer-BioNTech**

- a. Keberkesanan melalui kajian klinikal fasa 3 : **91.3%**
- b. Keberkesanan berdasarkan *Real World* (UK) dalam **mencegah simptomatik COVID-19 (85% hingga 95%), memasukkan ke hospital (90% hingga 99%) dan kematian (95% hingga 99%).**
- c. Kajian RECoVAM menunjukkan vaksin berkesan untuk **mengurangkan kemasukan ke ICU** sebanyak **92%** (91% hingga 94%) dan **risiko kematian** sebanyak **93%** (92% hingga 94%).

ii. **Vaksin Vaxzevria (Oxford/AstraZeneca)**

- a. Keberkesanan melalui kajian klinikal fasa 3: **59.5% hingga 62.6%.**
- b. Keberkesanan berdasarkan *Real World* (UK) dalam **mencegah simptomatik COVID-19 (85% hingga 95%), kemasukan ke hospital (90% hingga 99%) dan kematian (95-99%).**
- c. Kajian RECoVAM pula menunjukkan vaksin berkesan untuk **mengurangkan kemasukan ke ICU** sebanyak **96%** (91% hingga 99%) dan **mengurangkan risiko kematian** sebanyak **96%** (92% hingga 98%).

iii. **Vaksin CoronaVac (Sinovac)**

- a. Keberkesanan melalui kajian klinikal fasa 3: **50.7%**.
- b. Keberkesanan berdasarkan *Real World* (Chile) dalam **mencegah simptomatik COVID-19 (58%), kemasukan ke hospital (86%) dan kematian (86%)**.
- c. **Kajian RECoVam** pula menunjukkan vaksin berkesan untuk **mengurangkan kemasukan ke ICU sebanyak 77% (75% hingga 79%) dan risiko kematian sebanyak 84% (83% hingga 85%)**.

iv. **Vaksin Moderna**

- a. Keberkesanan melalui kajian klinikal fasa 3: **94.1%**
- b. Keberkesanan berdasarkan *Real World Data* (US) yang dikeluarkan oleh CDC USA menunjukkan keberkesanan vaksin dalam **mengurangkan kemasukan ke hospital adalah 93%**.

v. **Vaksin Johnson- Johnson**

- a. Keberkesanan melalui kajian klinikal: **66.1% hingga 66.9%**
- b. Keberkesanan berdasarkan *Real World Data* (US) menunjukkan vaksin berkesan untuk **mengurangkan kemasukan ke hospital sebanyak 71%**.

vi. **Vaksin CanSino**

- a. Keberkesanan melalui kajian klinikal fasa 3: **65.3%**
- b. Data keberkesanan daripada *Real World* masih terhad setakat ini.

vii. **Vaksin Sinopharm**

- a. Keberkesanan melalui kajian klinikal fasa 3: **78.1%**

- b. Data keberkesanan daripada *Real World* masih terhad setakat ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK RAS ADIBA BINTI MOHD RADZI
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Datuk Ras Adiba binti Mohd Radzi minta **MENTERI KANAN PENDIDIKAN** menyatakan apakah status terkini pembinaan Pusat Genius Kurnia di Melaka dan Alor Setar serta apakah usaha Kerajaan bagi memastikan setiap negeri mempunyai sebuah pusat ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Program GENIUS Kurnia merupakan program intervensi dan pendidikan awal khusus bagi kanak-kanak autisme serta keluarga. Pusat GENIUS Kurnia telah memulakan operasinya pada November 2015 dengan menawarkan tiga jenis program, iaitu Program Harian, Program Sokongan Keluarga dan Program Pendidikan Komuniti.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pelaksanaan projek Pusat GENIUS Kurnia di Kedah kini berada pada peringkat pra pembinaan. Reka bentuk bangunan telah dipersetujui dan kini sedang dalam penyediaan dokumen tender. Projek ini dijangka akan ditender pada penghujung tahun 2021. Proses pembinaan dijangka mengambil masa dua tahun dan akan mula beroperasi pada tahun 2025.

Bagi Projek GENIUS Kurnia di Melaka pula, Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) dalam proses permohonan semula projek tersebut di bawah Rancangan Malaysia Ke-12 (RMKe-12), *Rolling Plan* 3 tahun 2022. Pelaksanaan projek ini adalah tertakluk kepada kelulusan agensi pusat berdasarkan kepada kedudukan kewangan semasa kerajaan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, KPM telah memohon peluasan Pusat GENIUS Kurnia di setiap negeri dalam RMKe-12 bagi memenuhi

NO SOALAN: 48

peningkatan permintaan ibu bapa yang mempunyai anak autistik. Ini bagi memastikan Pusat GENIUS Kurnia dengan kapasiti yang bersesuaian dapat disediakan di setiap negeri dan pembangunan pusat ini akan dibuat secara berfasa. Walau bagaimanapun, kelulusan permohonan tersebut adalah tertakluk kepada kedudukan kewangan semasa Kerajaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2021, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN LIM HUI YING
TARIKH : 4 OKTOBER 2021

Puan Lim Hui Ying minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan berapakah jumlah keperluan tenaga kerja perubatan bagi Sektor Perubatan Awam susulan daripada penularan wabak COVID-19 mengikut negeri.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman, dalam menangani penularan COVID-19, Kementerian Kesihatan mengambil pendekatan dinamik dalam memenuhi keperluan tenaga kerja perubatan di setiap negeri. Pendekatan yang diambil adalah seperti berikut:
 - (i) melaksanakan penugasan semula ke negeri dan fasiliti yang memerlukan;
 - (ii) melantik **13,302 petugas secara kontrak** tambahan; dan
 - (iii) melaksanakan kolaboratif dengan agensi awam lain seperti Angkatan Tentera Malaysia, Jabatan Perkhidmatan Awam, MAMPU, Jabatan Perangkaan, kementerian-kementerian lain dan Pihak Berkuasa Negeri serta mendapatkan kerjasama sukarelawan dari luar Perkhidmatan Awam.
2. Berdasarkan rekod Kementerian Kesihatan, pelaksanaan mobilisasi bagi memenuhi keperluan tenaga kerja perubatan di negeri-negeri yang terlibat untuk menangani pandemik COVID-19 melibatkan seramai **3,787 petugas KKM**. Perincian adalah seperti berikut:

Bil	Negeri/Hospital	Kategori	Mobilisasi
1.	Kelantan	Petugas dalam pelbagai kategori (Pegawai Perubatan, Pegawai Sains, Jururawat, Penolong Pegawai Perubatan, Juru X-Ray dan Juruteknologi Makmal Perubatan)	228 petugas
2.	Sarawak	Petugas dalam pelbagai kategori	222 petugas
3.	Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Putrajaya termasuk Hospital Pakar Kanak-kanak UKM	Petugas dalam pelbagai kategori	971 petugas
4.	Hospital Kuala Lumpur	Petugas dalam pelbagai kategori	42 petugas
5.	Selangor	Petugas dalam pelbagai kategori	1,726 petugas
6.	Negeri Sembilan	Petugas dalam pelbagai kategori	117 petugas
7.	Pulau Pinang	Pegawai Perubatan (57), Jururawat (36), Penolong Pegawai Perubatan (63) manakala Penolong Pegawai Kesihatan Persekitaran dan Pembantu Kesihatan Awam (25) serta sukarelawan (42).	223 petugas

NO SOALAN: 49

8.	Kedah	Jururawat (50), Penolong Pegawai Perubatan (15), Penolong Pegawai Kesihatan Persekitaran (23), Pembantu Perawatan Kesihatan (6) dan sukarelawan (62).	156 petugas
9.	Sabah	Pegawai Perubatan (7), Jururawat (53), Penolong Pegawai Kesihatan Persekitaran (6), Pembantu Perawatan Kesihatan (3) dan sukarelawan (33).	102 petugas
JUMLAH KESELURUHAN			3,787 petugas

Sekian, terima kasih.